

Suhdannebarometri

Heinäkuu 2019

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON
SUOMEN KATTAVIN SÄÄNNÖLLINEN
YRITYKSILLE TEHTÄVÄ SUHDANNETIEDUS-
TELU.

Suhdannebarometri

Heinäkuu 2019

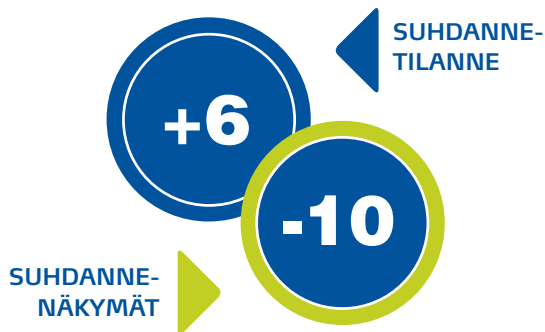
Sisällysluettelo 3 • 2019

Suhdanteet heinäkuussa 2019.....	4
Suhdanteet maailmalla	5
Teollisuus	6
Rakentaminen	7
Palvelut	8
Pääalukuja	10
Elintarviketeollisuus.....	12
Teva-teollisuus.....	13
Puuteollisuus	14
Paperiteollisuus.....	15
Painaminen	16
Kemianteollisuus.....	17
Rakennustuoteollisuus	18
Teknologiaoteollisuus.....	19
Kauppa	20
Matkailu- ja ravintolapalvelut.....	21
Liikenne	22
Rahoitus ja vakuutus.....	23
Tieto- ja viestintäpalvelut	24
Kiinteistöpalvelut.....	25
Muut palvelut	26
Pitkiä aikasarjoja	27
Taustatietoa taloudesta	28
Suhdannetiedustelumenetelmä	30

Suhdanteet heinäkuussa 2019

- **Suhdanteet pysyneet kesän aikana yhä kohtuullisina – tilanne tasaantunut keväästä**
- **Suhdannenäkymät ovat heikentyneet entisestään talouden hidastumisen myötä**
- **Tuotannon ja myynnin odotetaan jatkavan kasvuaan teollisuudessa ja palveluissa, rakentamisessa odotukset vaimeammat**
- **Maailmantalouden epävarmuudet heijastuvat kysyntänäkymiin.**

Koko elinkeinoelämän suhdannetilanne on kohtuullinen, mutta näkymät ovat yhä heikentyneet

EK:n heinäkuun Suhdannebarometrissa suomalaisyritykset arvioivat suhdannevaiheen pysyneen suotuisana vuoden 2019 toisella neljänneksellä. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvattiin hieman keskimääräistä paremmaksi. Suhdannetilanne oli kesällä kohtuullisen vakaa kaikilla päätoimialoilla.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat vaimeita kaikilla päätoimialoilla. Arviot suhdannenäkymistä ovat hiipuneet nyt jo reilun vuoden ajan. Päätoimialoista heikoimmat odotukset ovat rakentamisessa, mutta myös teollisuus ja palvelut ovat painuneet selvästi kuluvan vuoden aikana.

Odotukset entistä heikommät

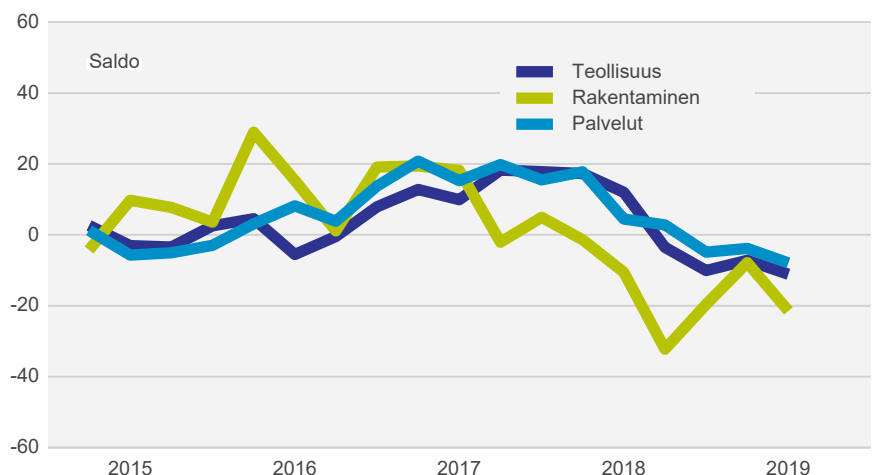
Teollisuuden yleisiä suhdanneodotuksia kuvaava saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa tasolla -12. Rakentamisen suhdannenäkymät heikkenivät eniten toisella neljänneksellä laskien saldolukuun -21 (toukokuussa -8). Myös palvelualojen odotukset pysyivät negatiivisina ja laskivat lukemaan -7 (toukokuussa -4).

Tuotanto polki kesän aikana paikallaan teollisuudessa ja rakentamisessa. Palvelualoilla myynti sen sijaan lisääntyi tiedustelun mukaan kesän aikana. Teollisuudessa tilauskanta painui jo normaalitason alapuolelle. Henkilöstön määrä pysyi hienoisessa kasvussa kaikilla päätoimialoilla.

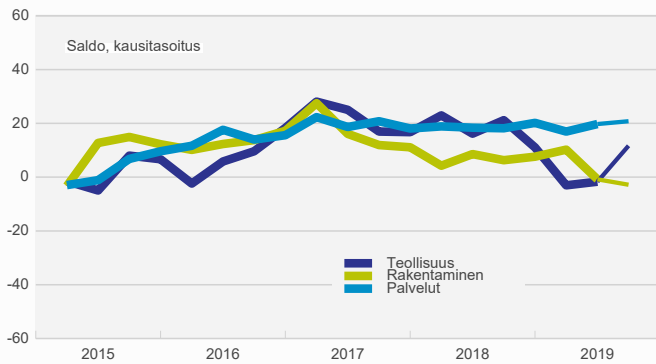
Rekrytointivaikeudet vaivasivat sekä rakennus- että palvelualojen yrityksiä. Kaikista vaikein rekrytointitilanne oli yhä rakentamisessa. Myös riittämätön kysyntä ovat yhä huomattava ongelma useimmilla toimialoilla. Erityisesti teollisuudessa riittämätön kysyntä on suurin tuotannon kasvun este.

Tuotannon ja myynnin odotetaan kasvavan kesän aikana hieman teollisuudessa ja palveluissa. Rakentamisessa tuotannon odotetaan vähentyvän. Henkilöstön määrän suhteen odotukset ovat myös varovaisen myönteiset pois lukien rakentamisessa.

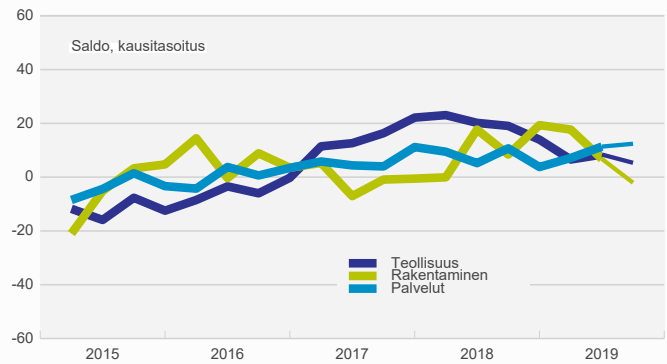
Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

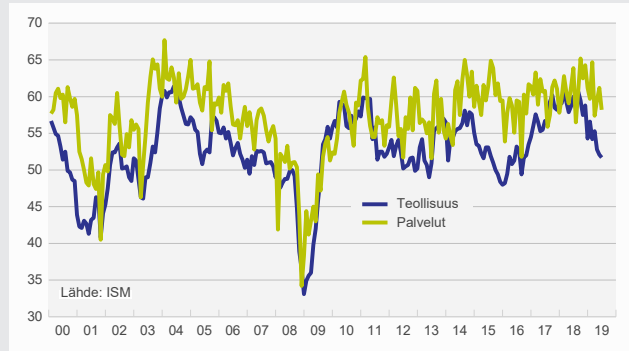
Suhdanteet maailmalla

Talouden alaspäin suuntautuvat riskit kasvussa

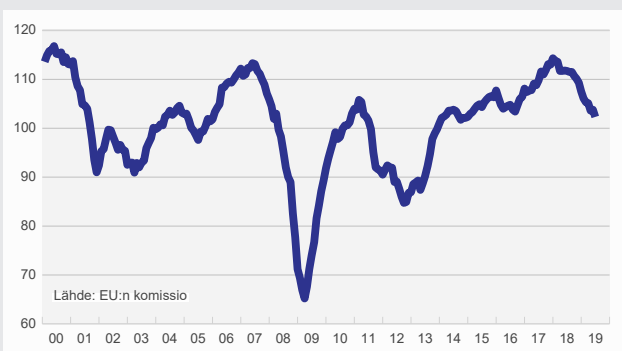
Maailmantalouden näkymät ovat kuluvalle ja ensi vuodelle yhä varovaiset. Epävarmuutta ylläpitävät kauppapolitiikan jännitteet ja samaan aikaan heikentävä reaalitalous. Keskuspankit seuraavat tarkoin tilannetta ja ovat ilmoittaneet reagoivansa liikkumatilansa puitteissa. Euroopassa huolta herättää ennen kaikkea Saksan talouden heikentyminen. Teollisuuden heikkous ei ole jäänyt tilapäiseksi ja nyt ongelmat ovat leviämässä myös palvelusektorille.

Finanssimarkkinoilla rikotaan uusia ennätyksiä ja kuunnellaan hyvin tarkalla korvalla keskuspankkeja. Syksyä kohden mentäessä todennäköisyys sille, että taloudessa menee enustettua heikomminkin, on kuitenkin kasvussa.

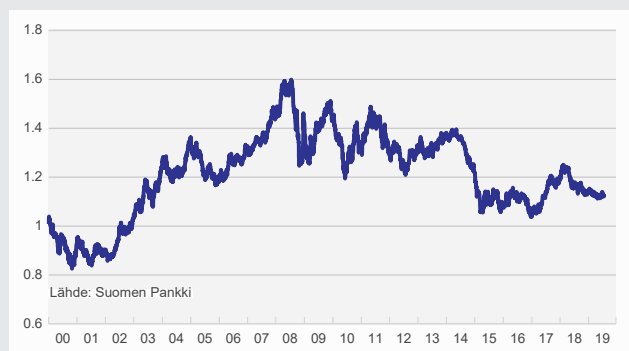
Ostöpäälliköiden indeksi, USA

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- Suhdanne tilanne yhä kohtuullinen, mutta heikentynyt entisestään keväästä (saldoluku +6)
- Tilaukset on painunut alle normaalitason – tuotannon odotetaan yhä lisääntyvän
- Henkilöstön määrä jatkanut kasvuaan ja odotukset syksyille ovat myönteiset
- Riittämätön kysyntä suurin kasvun este, myös ammattityövoiman saanti yhä ongelma
- Suhdannenäköymät ovat heikot ja tummentuneet aavistuksen keväästä (saldoluku -12)

EK:n heinäkuussa 2019 tekemän suhdannetiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet ovat jatkuneet kohtuullisina. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku laski heinäkuussa arvoon +6, joka on aiempaa varovaisempi arvio.

Suhdannenäköymät heikentyneet edelleen keväästä

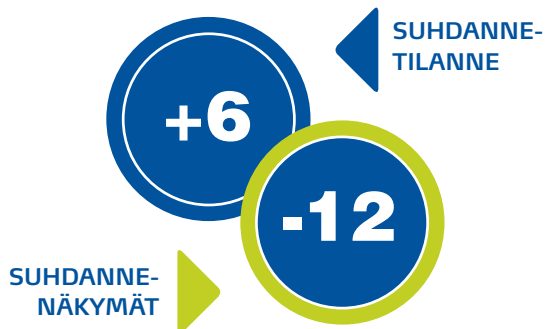
Yleiset suhdanneodotukset ovat yhä positiiviset, mutta hiipuminen on jatkunut keväästä. Teollisuuden yleisen suhdannekuvan ennakoidaan edelleen heikentyvän seuraavan puolen vuoden aikana.

Teollisuuden suhdannenäköymien saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa -12, kun vastaava saldoluku oli toukokuussa -8. Kesän aikana teollisuusyritysten tuotanto pysyi ennallaan. Tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat kuitenkin vaatimattomat.

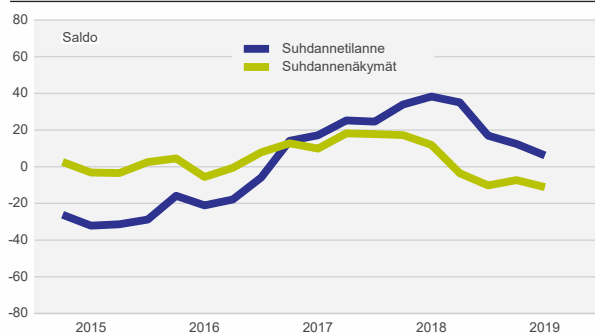
Tilaukset painui alle normaalitason

Teollisuusyritysten saamat uudet tilaukset painuivat alle tavanomaisen tason huhti-kesäkuun aikana. Myös vientitilaukset heikkenivät keväästä. Vientitilaukset ovat yhä myönteiset.

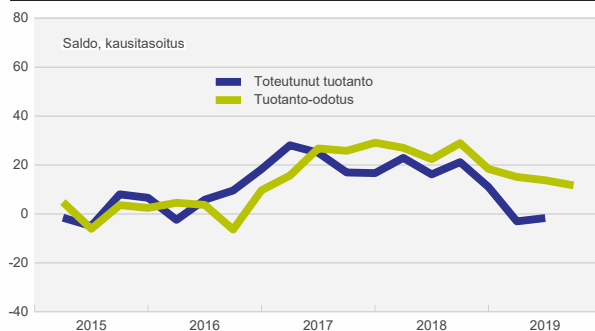
Samaan aikaan kun tilaukset hieman supistui, valmiiden tuotteiden varastot olivat yhä hieman normaalitasoa suuremmat ja kasvoivat hieman toukokuun kyselystä (saldoluku +17).

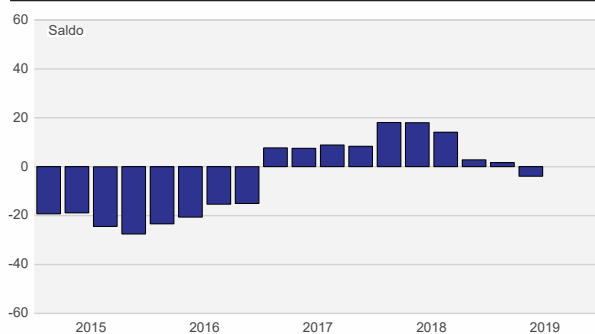
Suhdanteet

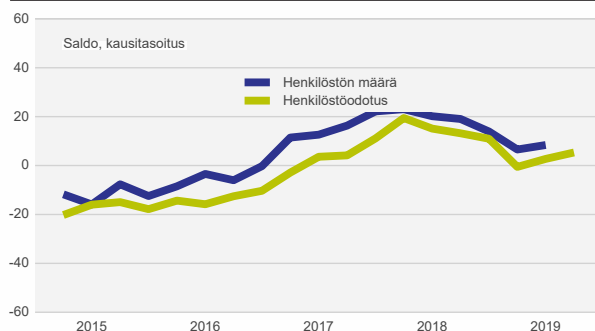
Tuotanto ja tuotanto-odotus

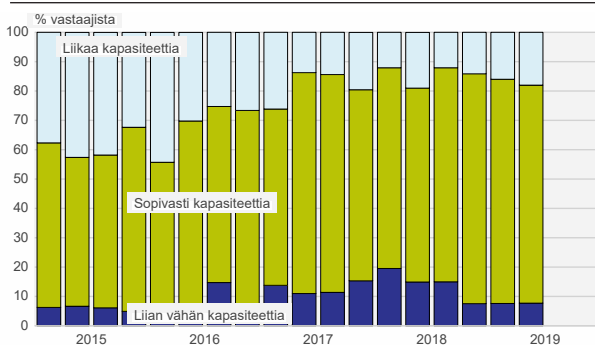
Tilaukset

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

Työllisyys yhä kasvussa - kysyntäpula esteenä

Henkilöstön määrä teollisuudessa pysyi alkukesästä varsin hyvällä tasolla. Työllisten määrän kasvun ennakoidaan myös jatkuvan syksyyn mentäessä. Tuotantokapasiteetti oli heinäkuussa kokonaan käytössä 82 %:lla vastaajista. Laskua toukokuusta kertyi kaksi prosenttiyksikköä.

Riittämätön kysyntä on kesälläkin keskeisin tuotannon kasvun este ja se aiheutti joka kolmannelle yritykselle ongelmia. Myös rekrytointivaikeudet teollisuusyrityksissä ovat pysyneet entisellään. Vastaajista 19 % ilmoitti ongelmaksi työvoiman saannin (toukokuussa 18 %).

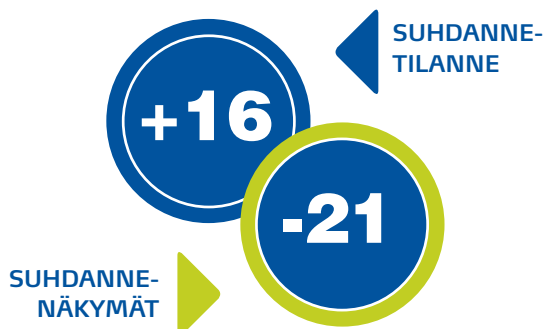
Rakentaminen

- **Suhdanne tilanne jatkunut varsin hyvänä – tämänhetkinen suhdannekuva yli normaalin (saldoluku +16)**
- **Tilaukanta pysynyt yli normaalitason ja myymättömien asuntojen määrä on vähentynyt keväästä**
- **Rekrytointiongelmat yhä tuotannon kasvun keskeisempänä esteenä**
- **Yleiset suhdanneodotukset ovat heikentyneet (näkymien saldoluku -21)**
- **Tuotannon ennakoidaan vähentyvän lähikuukausina**

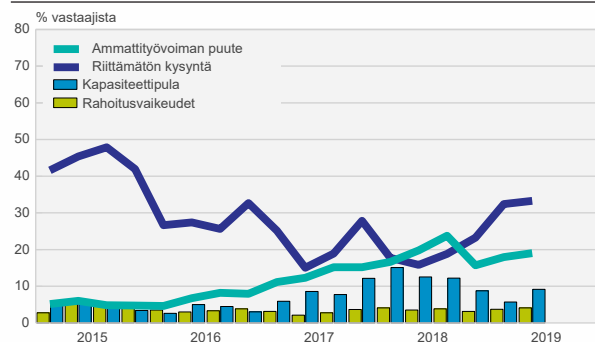
Rakennusyritykset arvioivat EK:n heinäkuussa tekemässä suhdannekyselyssä suhdannetilanteensa pysyneen varsin hyvänä ja tämänhetkistä tilannetta kuvataan edelleen keskimääräistä vahvemmaksi. Suhdanteiden nykytilaa kuvaava saldoluku oli heinäkuussa +16 (toukokuussa +13).

Kysyntä hieman kohentunut

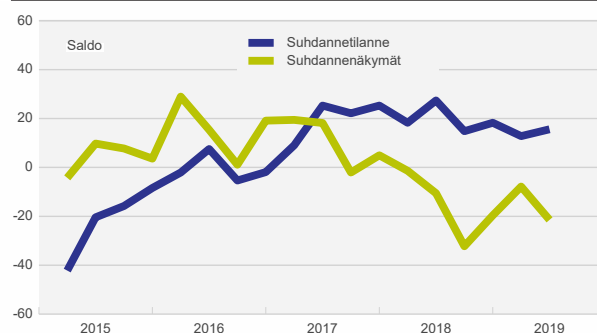
Uusien tilausten määrä nousi jonkin verran huhti–kesäkuussa.

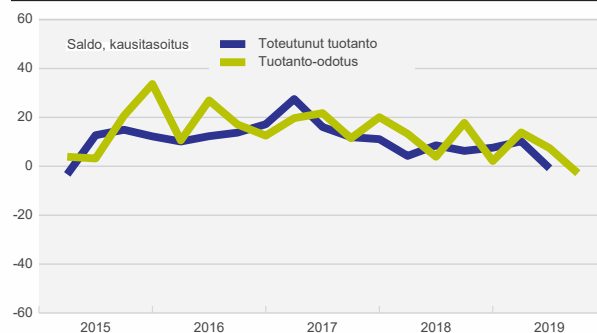
Tuotannon kasvun esteet

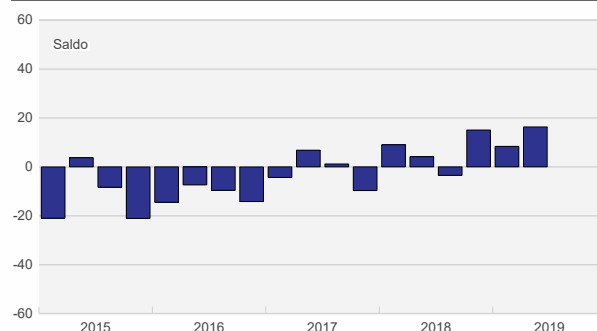
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Tilaukanta

Tilaukskannan kasvoi hieman ja kokonaisuutena se on yhä yli normaalina pidetyn tason.

Tiedustelun vastaajayritysten tuotannon määrä pysyi kesän aikana ennallaan. Henkilöstön määrä sen sijaan kasvoi hieman. Myymättömien huoneistojen määrä on vähentynyt kesän aikana.

Yleiset suhdanneodotukset yhä heikot

Rakentamisen yleisen suhdannetilanteen arvioidaan heikentyvän syksyyn mentäessä. Suidannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -21, kun vastaava lukema oli toukokuussa -8.

Odotukset lähikuukausien tuotantokehityksestä ovat heikot. Tuotanto-odotus on heikentynyt keväästä. Syksyyn mennessä henkilöstön määrän arvioidaan pysyvän ennallaan, kun kausivaihtelu otetaan huomioon.

Rekrytointiongelmat edelleen kasvun esteenä

Tuotantokapasiteetti on varsin hyvin hyödynnettyä. Heinäkuussa peräti 95 prosenttia rakennusyryksistä arvioi kapasiteetin olevan kokonaan käytössä (vuosi sitten 97 %).

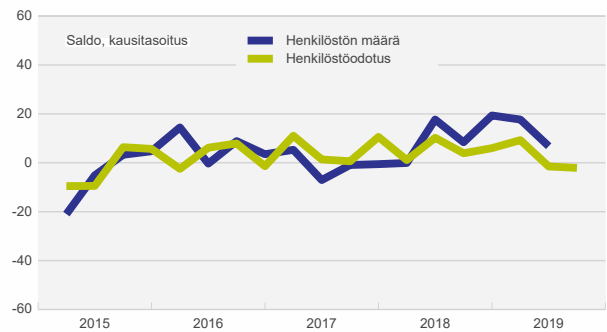
Merkittävin kasvun este on yhä työvoiman rekrytointi. Rekrytointivaikeuksista raportoi heinäkuussa 43 % alan vastaajista. Toukokuussa työvoiman saatavuus oli kasvun esteenä 44 %:lla yrityksistä, joten tilanne ei ole helpottanut. Toiseksi eniten ongelmia aiheutti riittämätön kysyntä.

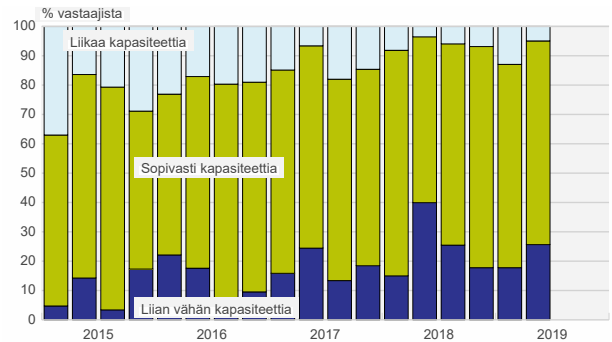
Palvelut

- **Suhdanteissa tapahtunut tasaantumista, ja tilannetta kuvataan aavistuksen keskimääräistä paremmaksi**
- **Myynti kasvoi varsin hyvin ja kasvun odotetaan jatkuvan myös seuraavan puolen vuoden aikana**
- **Henkilökunnan määrä kasvaa, kysyntä- ja rekrytointiongelmat vaivaavat alan yrityksiä**
- **Suidannenäkymät ovat jatkaneet heikentymistään keväästä ja suhdanneodotukset syksyyn ovat heikot**

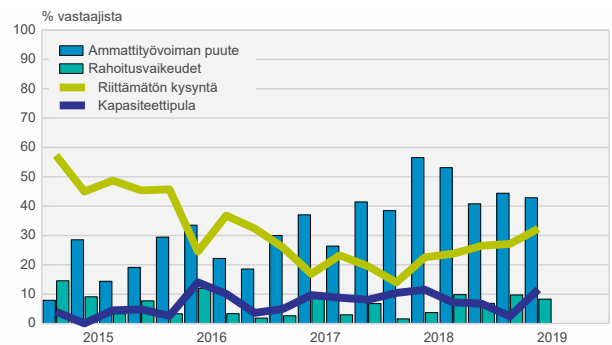
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

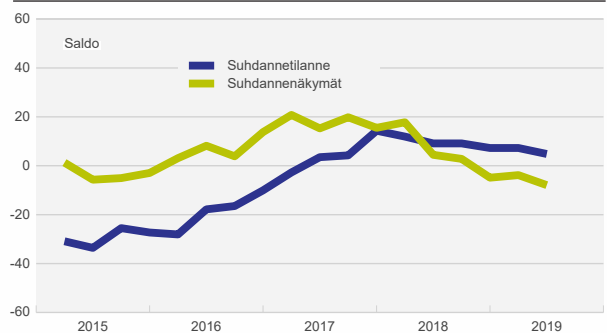
Tuotantokapasiteetti

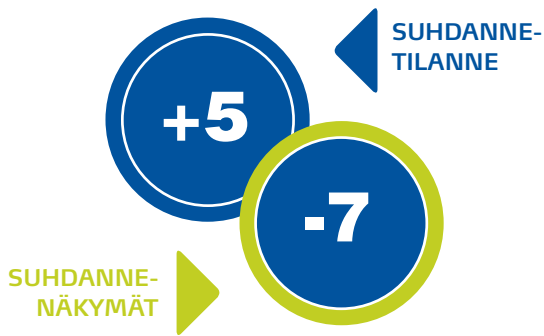

Tuotannon kasvun esteet

Suhdanteet

Palveluyritysten mukaan suhdannetilanteessa on tapahtunut kesän aikana tasaantumista. Tilannetta arvioitiin hieman tavanomaista suotuisammaksi (saldoluku +5).

Suhdannenäkymät yhä varovaiset

Lähtöleveysuuden odotukset ovat pysyneet suhteellisen heikkoina myös kesällä. Suhdanteiden ennustetaan aavistuksen hiipuvan syksyyn mentäessä. Yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluussa -7 (toukokuussa -4).

Palveluyritysten myynnin määrä kasvoi vuoden toisella neljänellä varsin hyvää vauhtia. Odotukset myynnin kasvusta ovat yhä myönteiset, sillä samankaltaisen kasvun odotetaan jatkuvan myös lähikuukausien aikana.

Työvoiman määrä jatkaa kasvuaan

Tiedusteluun vastanneiden yritysten henkilökunnan määrä kasvoi jonkin verran huhti-kesäkuun aikana. Palvelualan yritykset ennakoivat henkilöstömäärän jatkavan kasvuaan syyskuukausien aikana.

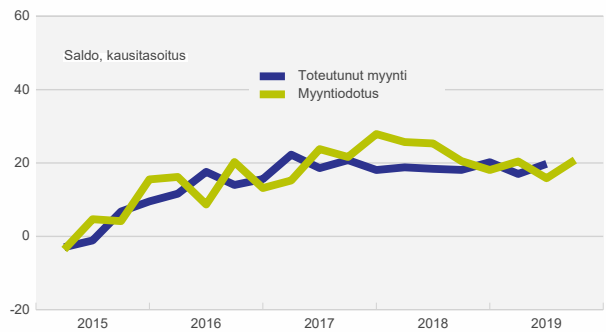
Kannattavuus koheni hieman alkuvuoden aikana verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Palvelualan yritykset arvioivat sekä tuotantokustannusten että myyntihintojen nousevan hieman lähikuukausina.

Ammattityövoiman saatavuus suurin kasvu este

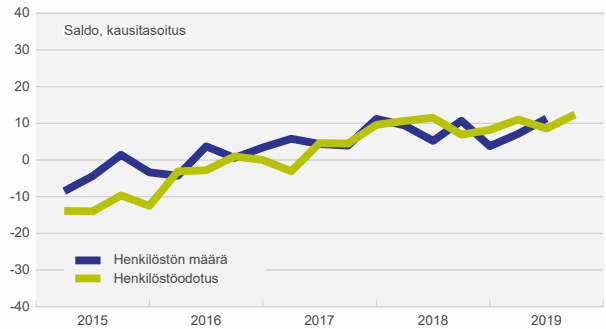
Heinäkuussa ammattityövoiman puute nousi suurimmaksi kasvun esteeksi. Rekrytointiongelmia oli 29 %:lla yrityksistä (toukokuussa 26 %).

Myös riittämätön kysyntä on säilynyt merkittävänä myynnin kasvun esteenä. Riittämätön kysyntä oli ongelma noin joka neljännelle vastaajalle.

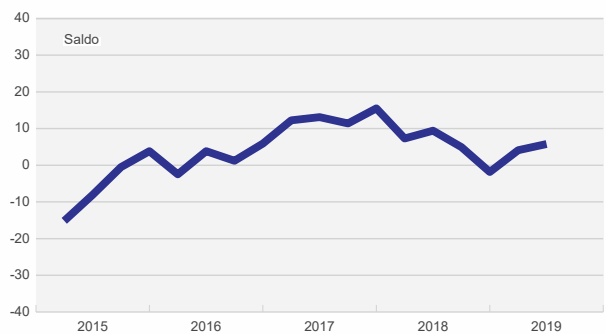
Myynti ja myyntiodotus

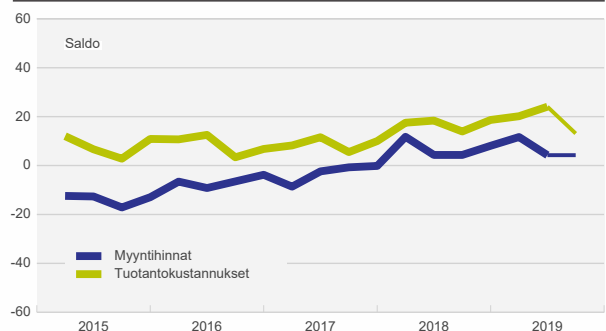
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

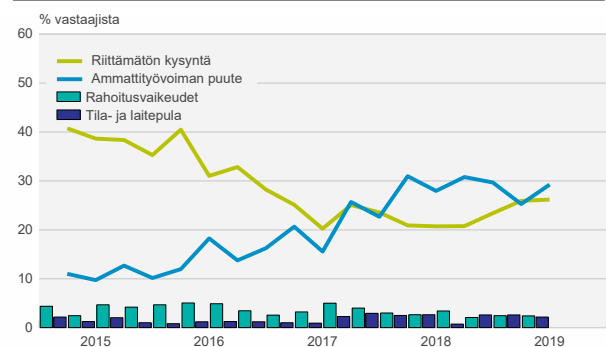
Kannattavuus

Hinnat ja kustannukset

Myynnin kasvun esteet

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	34	30	13	14	29	21	18	8	3	4		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	38	23	26	26	33	28	14	13	23	12		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	74	86	86	80	88	81	88	86	84	82		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	7	7	9	8	18	18	14	3	2	-4		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-1	2	5	2	10	9	5	-6	-4	-13		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	6	-2	2	-4	-5	-1	11	9	13	17		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	27	10	15	25	35	12	7	8	22		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-2	3	22	28	7	5	1	14	-2		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	44	4	23	21	13	25	29	16	15	5		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	37	21	23	27	19	25	12	16	12	12		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	40	34	40	53	54	51	62	53	54	59		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	12	15	15	17	20	24	16	18	19		
puute kapasiteetista	6	9	8	12	15	13	12	9	6	9		
riittämätön kysyntä	25	15	19	28	18	16	19	23	32	33		
rahoitusvaikeudet	3	2	3	4	4	4	4	3	4	4		
muu este	1	1	1	3	9	8	14	9	3	4		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	14	18	25	24	34	38	35	17	12	6		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	13	10	18	17	18	11	-4	-11	-8	-12		

Rakentaminen

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	23	34	8	3	2	25	1	0	9	14		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	34	20	6	5	15	27	-12	6	17	8		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	85	93	82	85	92	97	94	93	87	95		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-5	7	2	-10	9	4	-4	16	9	16		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-69	-66	-39	-61	-66	-36	-31	-53	-44	-48		
Myymättömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna-18	-23	-32	-37		-37	-40	-33	-4	-9	-27		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	1	14	-5	-14	-3	39	2	8	15	28		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	-2	-9	0	35	-2	-12	7	25	-9		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	-33	0	0	0	0	0	0	0	0		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	55	54	66	66	71	73	63	68	69		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	37	26	41	38	57	53	41	44	43		
puute kapasiteetista	5	10	9	8	10	12	7	7	2	12		
riittämätön kysyntä	26	17	23	20	14	23	24	27	27	32		
rahoitusvaikeudet	3	9	3	7	2	4	10	7	10	8		
muu este	9	8	6	13	13	7	12	11	10	10		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	9	25	22	25	19	27	15	19	13	16		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	18	-2	4	-2	-10	-33	-19	-8	-21		

Palvelut

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	22	21	19	15	22	19	21	13	24		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	29	20	28	23	31	20	18	18	20	21		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	10	1	7	9	10	9	0	6	17		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	0	5	10	20	4	5	11	17	8		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	48	38	56	56	56	53	59	55	57	61		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	21	16	26	23	31	28	31	30	25	29		
puute kapasiteetista	1	1	2	3	2	3	1	3	3	2		
riittämätön kysyntä	25	20	25	24	21	21	21	23	26	26		
rahoitusvaikeudet	3	3	5	4	3	3	3	2	2	2		
muu este	4	3	4	9	5	5	7	3	5	7		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-2	4	4	15	12	9	9	8	7	5		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	20	16	20	15	17	5	3	-5	-4	-7		

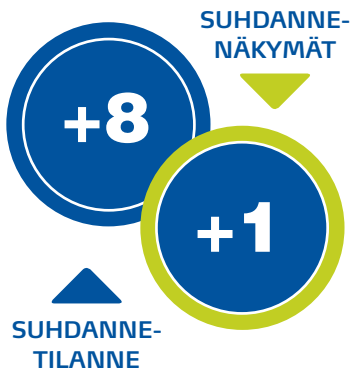
Toimialakatsaukset

Heinäkuu 2019

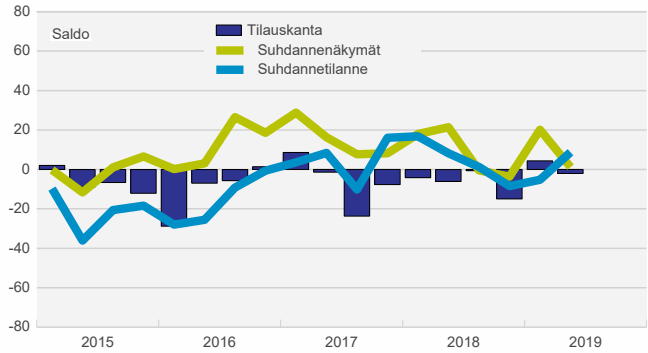

Elintarviketeollisuus

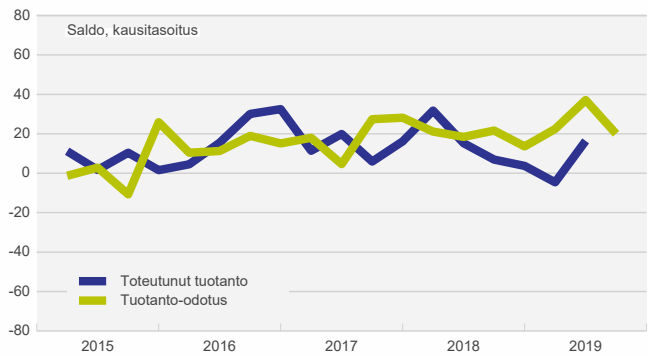
- Suhdannearviot ovat aavistuksen parantuneet, mutta tämänhetkinen tilanne on yhä varsin heikko
- Tilauskanta painui huhtikuussa hieman alle normaalitason
- Tuotannon määrä kasvoi alkukesän aikana – kasvun odotetaan kuitenkin hiipuvan lähikuukausina
- Henkilöstön määrä kasvanut alkukesän aikana, mutta odotukset työvoiman määrästä laskussa
- Suhdanteiden odotetaan tasaantuvan lähikuukausina (saldoluku +1)

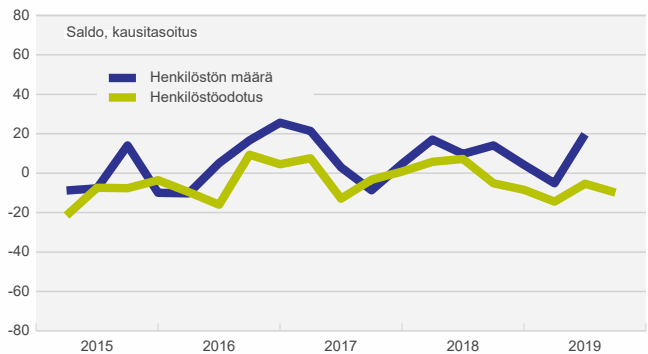
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Elintarviketeollisuus

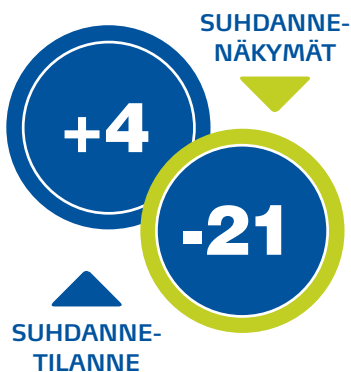

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

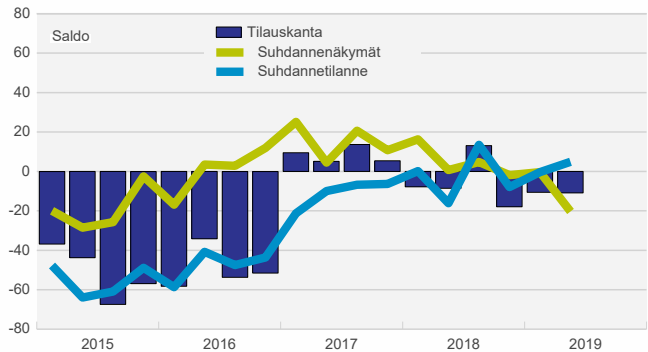
	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	26	30	-9	8	-8	33		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	30	14	17	4	53	12		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	83	71	80	83	76	81		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-5	-6	0	-14	4	-2		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-16	-16	-22	5	-13		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	0	7	-5	14	28	4		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	7	34	11	-4	-17	47		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	-18	-15	-19	17	-26		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	-27	-22	0	48	44		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	31	31	37	-18	-15	-14		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	41	30	48	54	45	46		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	15	9	16	8	5	11		
puute kapasiteetista	4	4	5	4	9	11		
riittämätön kysyntä	28	20	28	31	28	26		
rahoitusvaikeudet	5	4	5	11	12	4		
muu este	0	4	6	6	5	3		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	16	9	2	-8	-6	8		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	18	21	-1	-3	20	1		

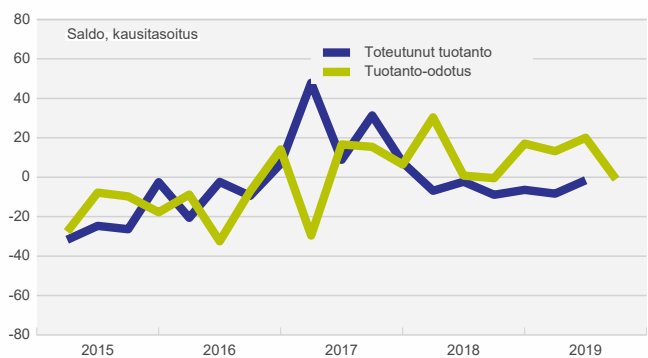
- Arviot yleisestä suhdannetilanteesta kohentuneet hieman
- Tuotanto polki paikallaan huhti–kesäkuussa eikä muutosta ole odotettavissa kesäkuukausinakaan
- Henkilöstön määrän odotetaan vähenevän – riittämätön kysyntä on yhä yleisin kasvun este
- Yleiset suhdannenäkymät syksyyn mentäessä ovat heikot (saldoluku -21)

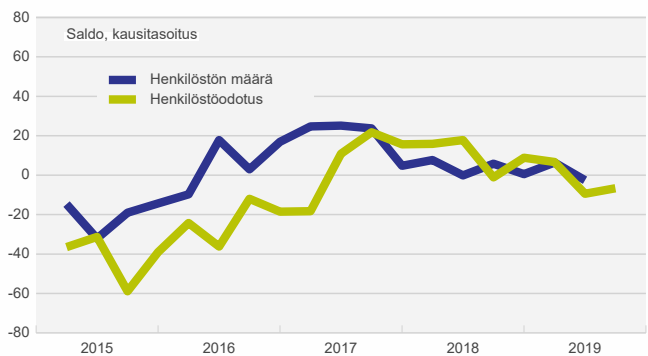
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

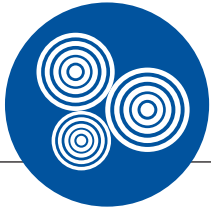

Teva-teollisuus

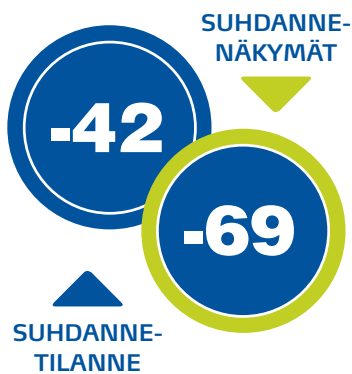
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	5	-6	-8	-14	8		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-10	13	34	27	-15		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	85	87	81	74	76	87		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-8	-8	13	-18	-11	-10		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-15	-18	-26	-35	-8	-47		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-8	12	24	17	29	59		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	12	6	8	-11	15	2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	0	8	16	-8	-7		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	15	23	-36	1	-42		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	23	42	-12	-21	5	-3		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	46	57	76	82	75		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	5	8	44	33	22		
puute kapasiteetista	20	11	1	1	0	1		
riittämätön kysyntä	26	26	38	44	45	55		
rahoitusvaikeudet	9	13	16	9	9	1		
muu este	0	0	11	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	0	-16	14	-7	0	4		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	16	1	4	-1	0	-21		

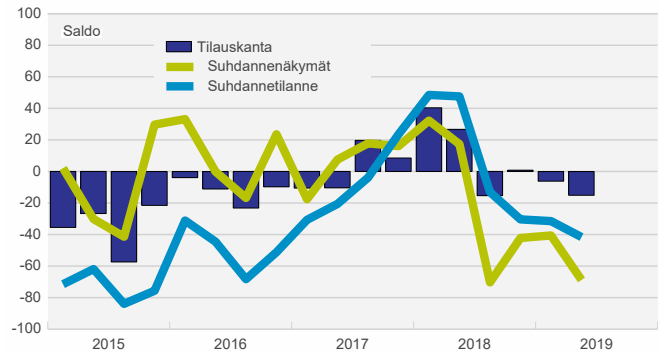

Puuteollisuus

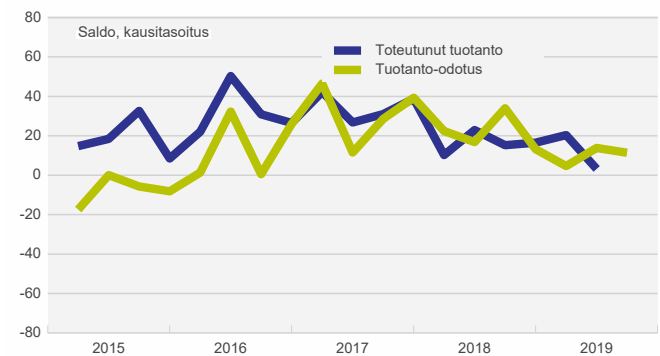
- Viime vuoden heikko suhdannetilanne heikkeni entisestään kesällä (saldoluku -42)
- Tilauskanta laskenut alle tavanomaisen tason
- Tuotannon odotetaan kasvavan hienoisesti lähikuukausien aikana
- Henkilöstön määrä lisääntyi alkukesän aikana ja henkilöstön määrän odotetaan kasvavan hieman syksyyn mentäessä
- Suhdanneodotukset syksyyn ovat synkät (saldoluku -69)

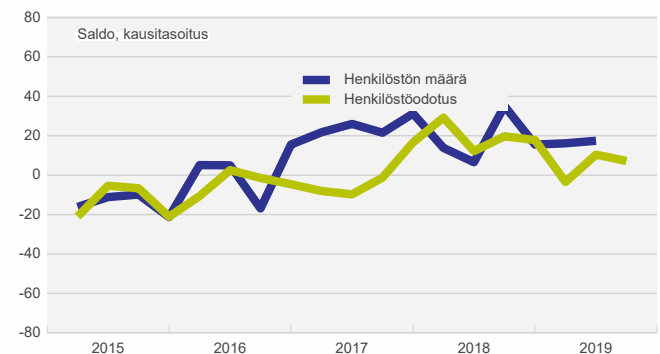
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

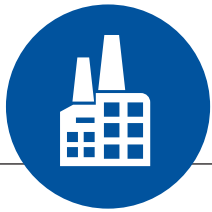

Puuteollisuus

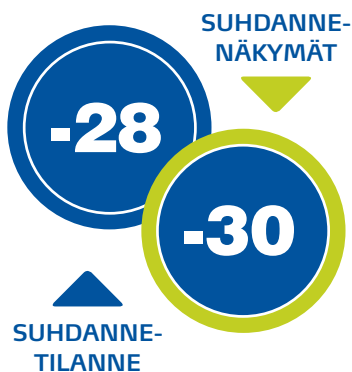
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	40	12	10	12	20		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	31	32	0	4	25	12		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	78	86	78	86	85	72		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	40	27	-16	0	-6	-16		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	42	40	-19	-22	-9	-43		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-19	-22	12	47	38	50		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	18	28	27	1	19	36		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	5	2	4	28	-6		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	34	27	-15	-14	4	34		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	24	11	23	19	34		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	63	58	57	60	58	61		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	13	18	7	9	9	12		
puute kapasiteetista	30	26	21	33	20	22		
riittämätön kysyntä	18	16	20	15	28	26		
rahoitusvaikeudet	1	5	6	4	1	5		
muu este	0	0	8	0	0	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	49	48	-13	-31	-32	-42		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	32	17	-70	-42	-41	-69		

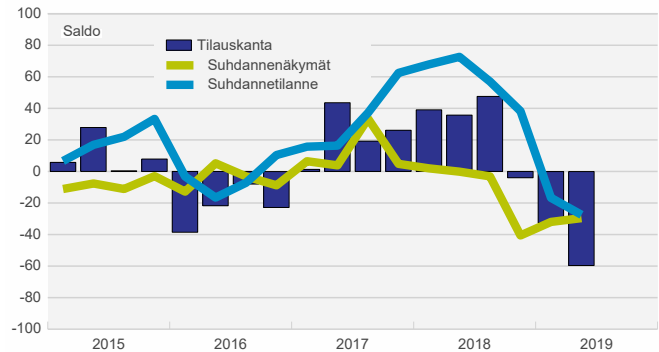

Paperiteollisuus

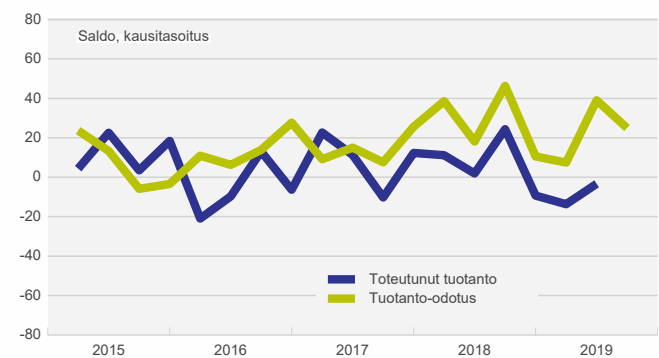
- Suhdannetilanne on heikentynyt selvästi (saldoluku -28)
- Tilauskanta laskenut reilusti alle normaalitason
- Tuotanto vähentynyt mutta sen ennustetaan kuitenkin kasvavan alkusyksystä
- Henkilöstön määrä väheni alkukesästä ja henkilöstöodotus on myös tuleville kuukausille heikko
- Suhdannenäkymät pysyneet heikkoina (saldoluku -30)

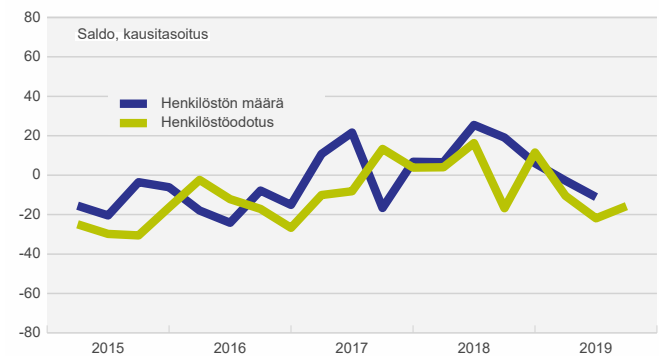
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Paperi-teollisuus

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

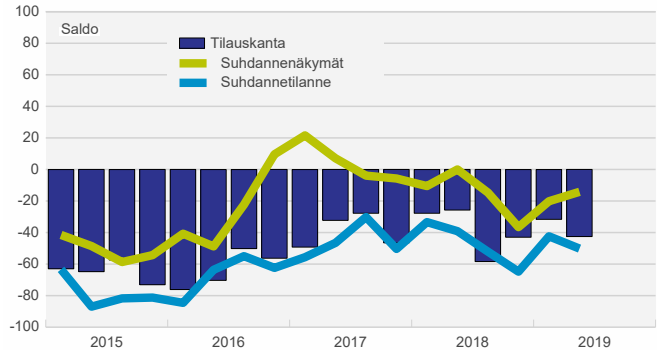
	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	20	-9	21	-9	-6	-14		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	19	25	9	13	41	7		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	99	99	95	95	95	70		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	39	36	48	-4	-33	-60		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	39	34	47	-6	-34	-66		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-20	11	9	32	52	49		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	54	-6	7	6	20		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	39	-30	9	-5	3	-31		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	9	5	8	7	-15		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	11	13	12	-4	-20	46		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	39	20	52	13	36	39		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	3	4	6	2	3		
puute kapasiteetista	34	16	43	1	4	4		
riittämätön kysyntä	5	1	4	8	29	33		
rahoitusvaikeudet	0	1	2	0	0	1		
muu este	0	0	0	0	2	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	68	73	57	39	-16	-28		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	2	0	-4	-41	-32	-30		

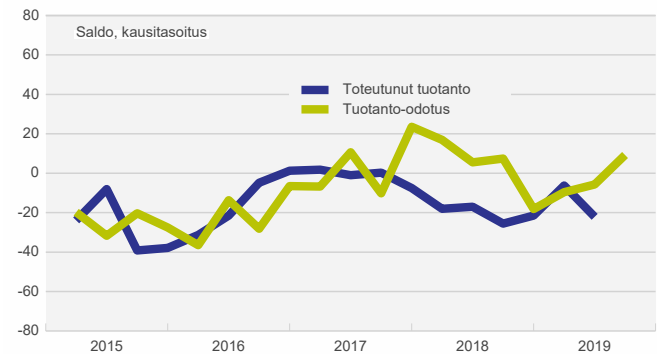
Painaminen

- Suhdannetilanne on pysynyt heikkona kesän aikana (saldoluku -50)
- Tilauskanta on pysynyt pitkään alle tavanomaisen tason
- Tuotanto on ollut kesän aikana laskussa, mutta sen odotetaan kääntyvän kasvuun lähikuukausina
- Suhdannenäkymät palautuivat hieman kevästä mutta ovat yhä varsin heikot (saldoluku -14)

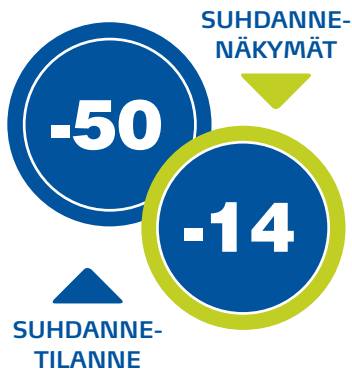
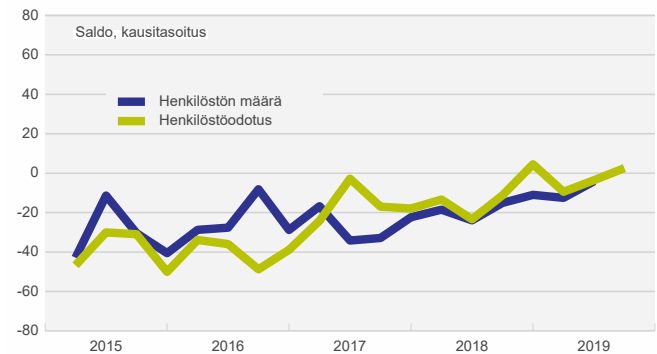
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

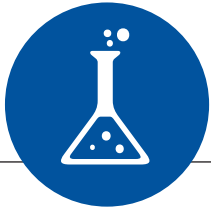

Painaminen

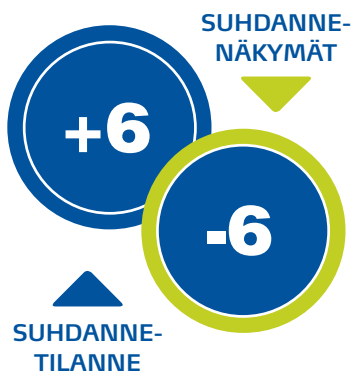
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-19	-15	-23	-28	-4	-23		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	12	5	-8	-21	-2	10		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	64	53	77	42	34	49		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-25	-58	-43	-32	-43		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-33	-65	-45	-68	-73		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-33	-11	-21	-27	3	22		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-18	-12	-21	-8	0		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	-16	12	-10	-5	-1		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-45	-1	-24	-23	-14		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-20	-7	-14	-39	-42	-5		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	88	95	92	96	94		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	34	33	16	6	7		
puute kapasiteetista	0	5	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	60	51	66	78	81	93		
rahoitusvaikeudet	31	18	22	34	19	6		
muu este	0	0	0	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-34	-39	-52	-65	-42	-50		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	0	-15	-37	-20	-14		

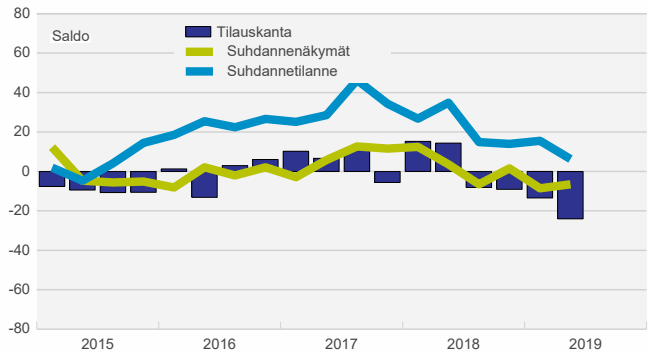

Kemianteollisuus

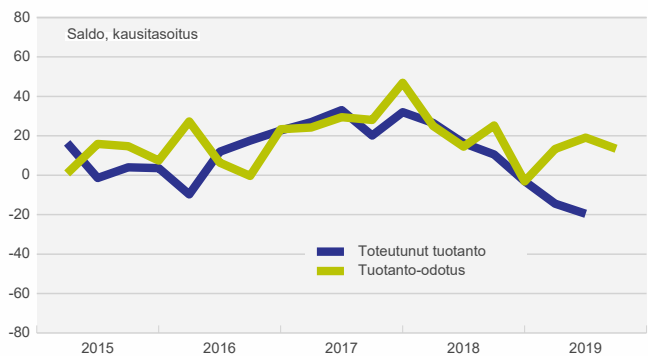
- Suhdanne pysynyt suotuisana myös alkukesän aikana (saldoluku +6)
- Tilauskanta laskenut entisestään alle normaalitason
- Tuotannon määrä on jatkanut vähentymistään, mutta tuotannon odotetaan kasvavan syksyä kohden mentäessä
- Henkilöstön määrän ennakoidaan pysyvän ennallaan lähikuukausina
- Yleiset suhdannenäkymät ovat heikohkot (saldoluku -6)

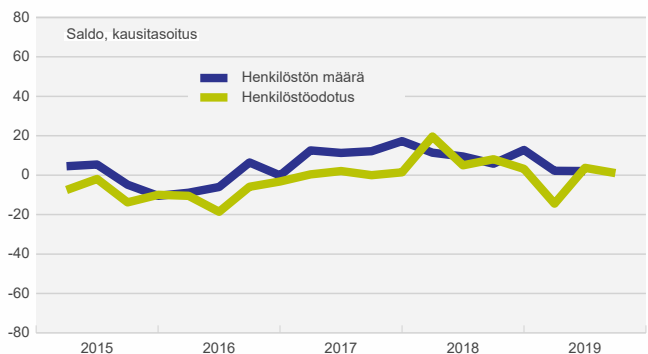
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

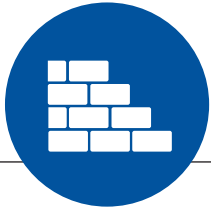

Kemianteollisuus

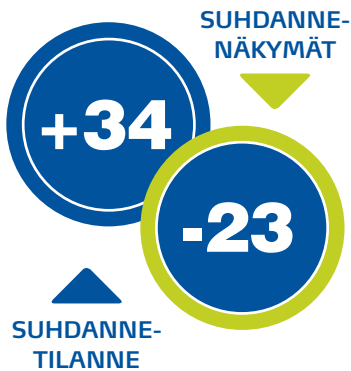
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	39	18	-2	0	-2	-17		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	13	20	-4	18	16	9		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	79	77	72	83	75	75		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	15	14	-9	-10	-13	-25		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	16	-1	-8	-3	-12	-25		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-21	-10	27	-7	-2	9		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	8	23	-2	11	-2	16		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	0	-6	-12	15	-6		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	31	10	12	20	3	-8		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	26	10	31	16	27		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	40	37	47	41	40	39		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	3	7	6	8	7		
puute kapasiteetista	11	5	6	11	3	1		
riittämätön kysyntä	22	29	34	26	33	33		
rahoitusvaikeudet	4	1	5	1	1	1		
muu este	2	1	1	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	27	34	14	13	15	6		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	12	4	-6	1	-8	-6		

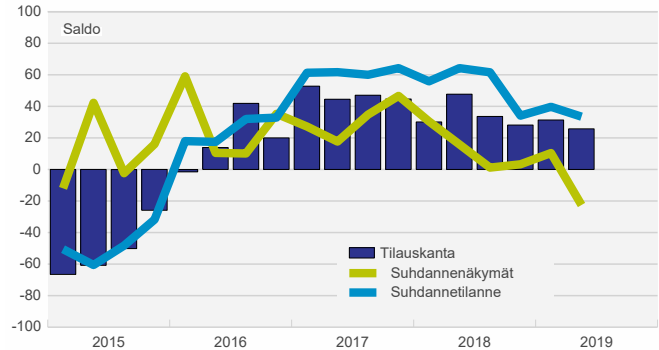

Rakennustuoteteollisuus

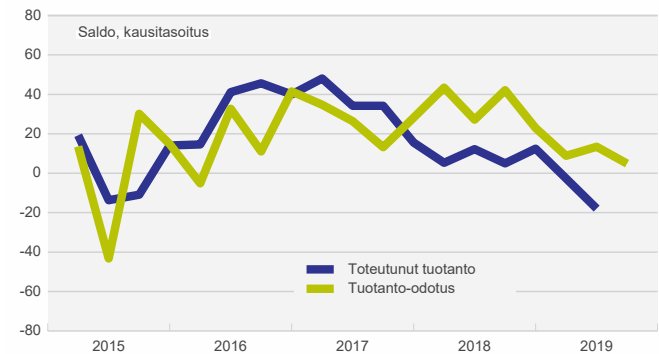
- Suhdannetilanne on jatkunut myönteisenä, arviot nykytilasta selvästi yli keskimääräisen (saldoluku +34)
- Tilauskanta on pysynyt normaalia vahvempuna
- Tuotanto laski kesällä maltillisesti, mutta odotukset syksyille varovaisen positiiviset
- Henkilöstön määrä kasvanut hieman ja positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan lähikuukausina
- Suhdanneodotukset heikentyneet selvästi kevästä (saldoluku -23)

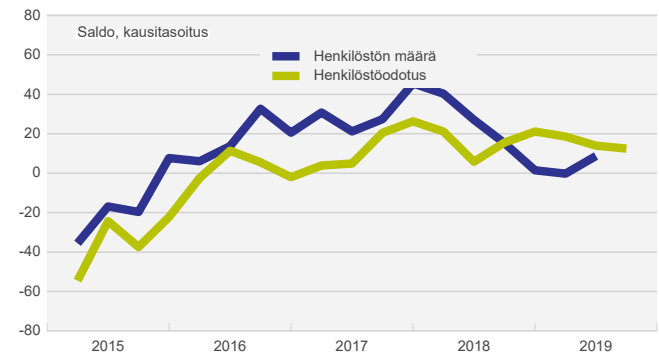
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

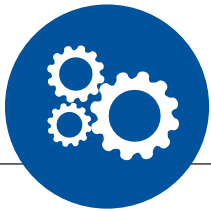

Rakennus- tuote- teollisuus

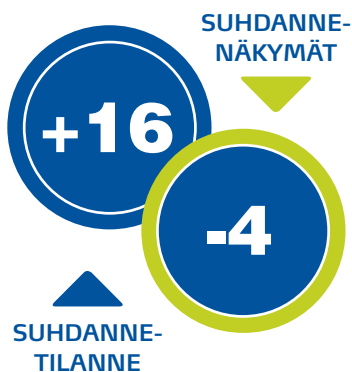
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	31	1	-7	7	3		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	48	43	12	5	33	6		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	89	84	84	87	82	80		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	30	47	33	29	31	25		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-8	-13	-35	-26	-11	-17		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	37	33	26	3	30	27		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	43	48	5	-6	3	30		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	18	10	14	24	20	10		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	2	5	5	-4	-8		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	34	37	17	31	29	6		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	51	66	49	46	48	60		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	27	26	23	19	20	21		
puute kapasiteetista	19	19	9	12	4	7		
riittämätön kysyntä	10	27	18	27	18	31		
rahoitusvaikeudet	5	2	0	0	3	0		
muu este	0	0	0	0	5	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	56	64	62	34	40	34		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	30	16	2	4	11	-23		

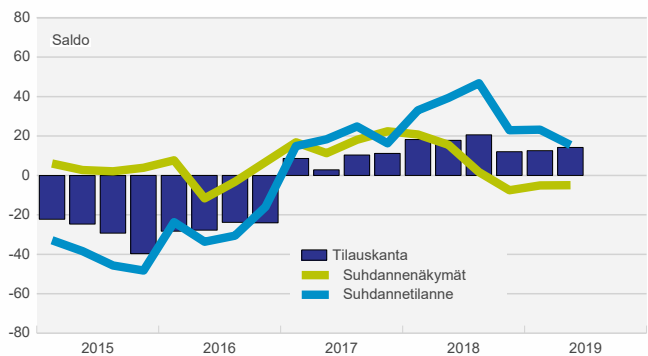

Teknologiasteollisuus

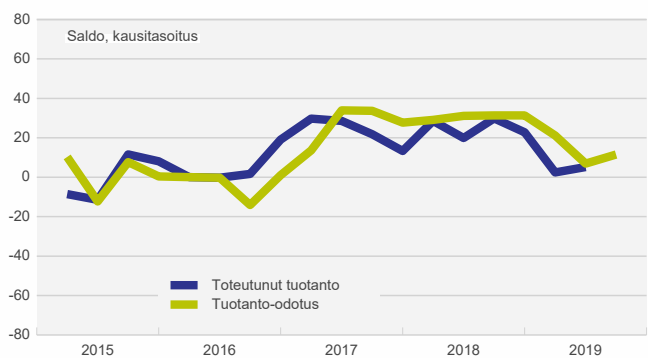
- Suhdannetilanne pysynyt kesän aikana kohtuu hyvänä (saldoluku +16)
- Tilauskanta on yhä yli keskimääräisen tason
- Tuotannon odotetaan jatkavan hienoisessa kasvussa seuraavan puolen vuoden ajan
- Henkilöstön määrä on kasvanut hieman kesän aikana ja myönteisen kehityksen ennakoidaan jatkuvan lähikuukausina
- Suhdannenäkymät pysyttelleet varovaisina (saldoluku -4)

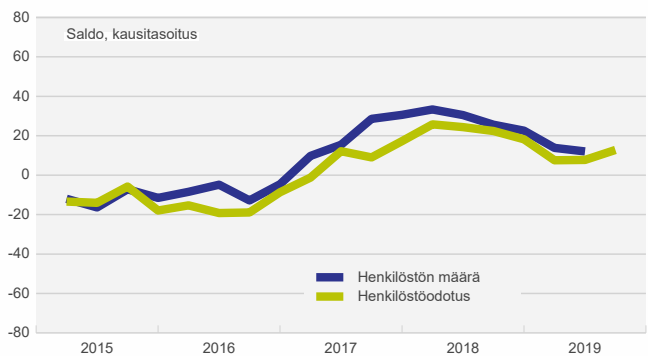
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Teknologiasteollisuus

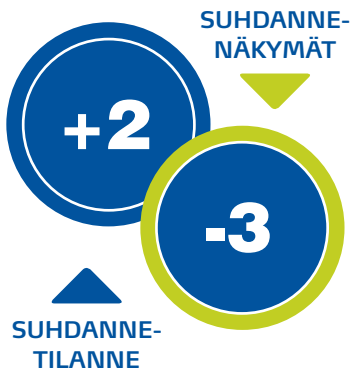
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	33	25	30	17	7	10		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	43	35	23	16	18	16		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	92	80	95	87	88	89		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	18	18	21	12	12	15		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	9	12	10	0	7	7		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	3	-3	9	7	5	14		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	40	21	16	18	22		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	35	18	12	9	18	9		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	11	40	44	25	21	12		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	18	24	15	20	14	0		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	61	71	62	61	69		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	22	30	35	22	27	28		
puute kapasiteetista	13	15	10	9	6	12		
riittämätön kysyntä	16	11	14	22	32	33		
rahoitusvaikeudet	4	4	3	3	4	5		
muu este	17	15	25	16	5	6		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	33	40	46	23	23	16		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	20	15	2	-7	-5	-4		

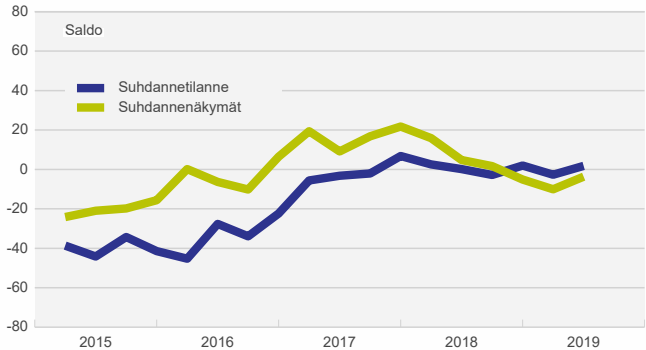

Kauppa

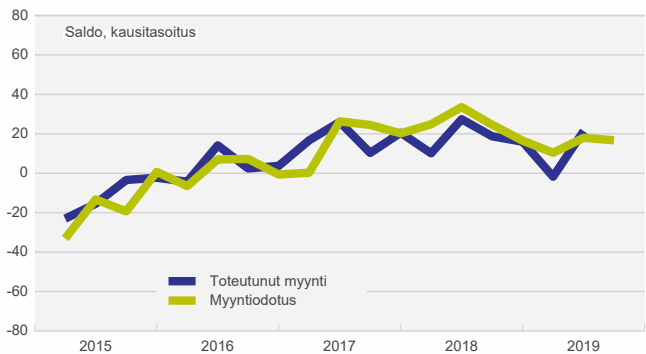
- Kaupan suhdannetilanne pysynyt vaatimattomana kesän aikana (suhdannetilanteen saldoluku +2)
- Myynnin määrä kasvanut kesällä ja kasvun ennakoidaan jatkuvan myös lähikuukausina
- Henkilöstön määrä pysynyt ennallaan ja rekrytointivaikkeudet yhä yleisiä
- Suhdanteiden odotetaan heikkenevän aavistuksen seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku -3)

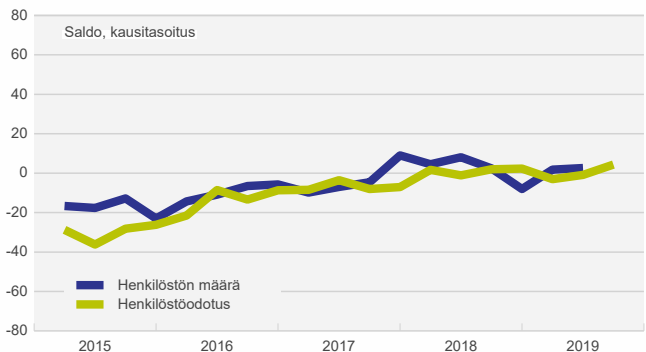
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Kauppa

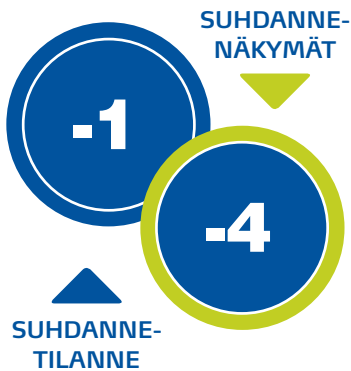
Suhdantiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	10	28	19	17	-1	22		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	34	24	17	11	19	17		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	2	14	-1	-11	1	10		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	10	-4	-2	-2	9	-1		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	57	62	60	57	58		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	18	17	31	27	16	23		
puute kapasiteetista	2	2	1	1	2	3		
riittämätön kysyntä	31	33	26	31	31	23		
rahoitusvaikeudet	2	0	3	3	0	2		
muu este	8	10	8	7	13	12		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	3	0	-2	2	-2	2		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	15	5	1	-6	-11	-3		

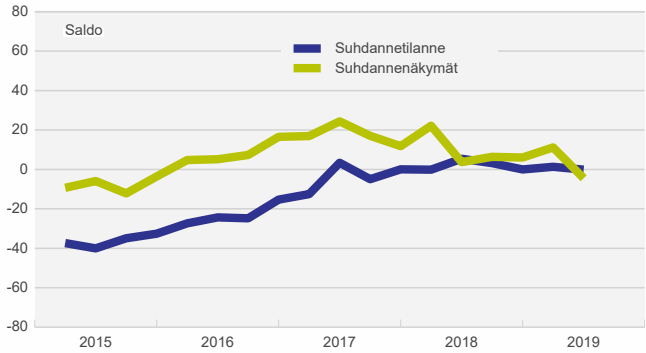

Matkailu- ja ravintolapalvelut

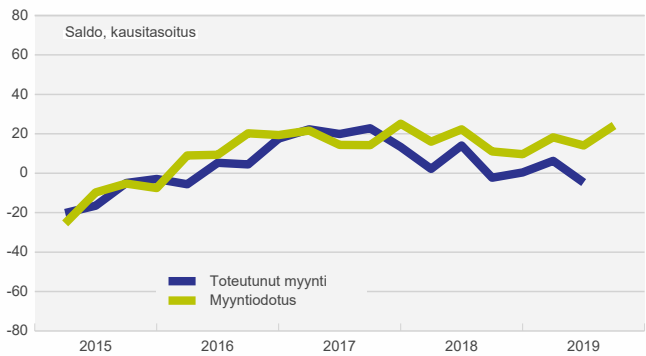
- Suhdannetilanne jatkuu jokseenkin ennallaan kesän aikana (saldoluku -1)
- Myynnin määrä laskenut hieman kesällä, mutta syksyille odotetaan hienoista kasvua
- Henkilöstön määrä kääntynyt kasvuun, mutta odotukset lähikuukausille ovat varovaiset
- Riittämätön kysyntä yhä keskeisin myynnin este
- Suhdannenäkymät ovat syksyyn mentäessä varovaiset (saldoluku -4)

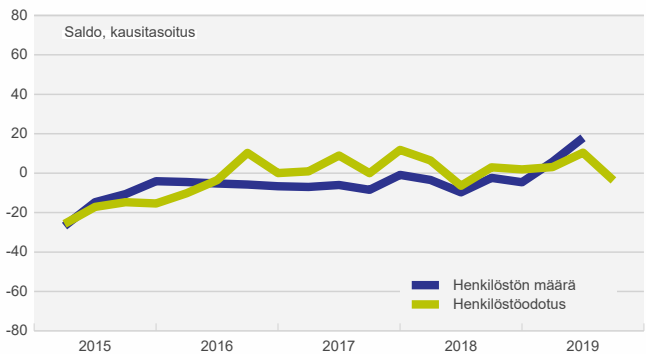
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

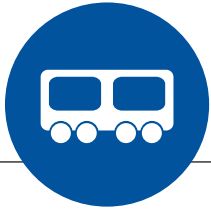

Matkailu- ja ravintolapalvelut

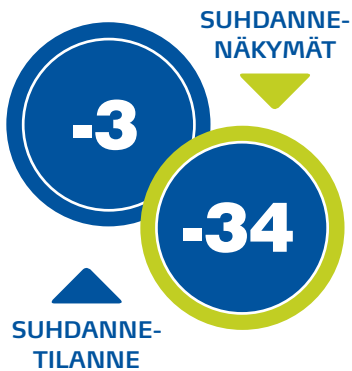
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	23	0	7	-5	5		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	27	11	10	8	20	23		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-2	-3	-5	1	25		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-3	-2	-2	23	-11		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	61	76	66	71	74		
Estenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	32	30	28	32	37		
puute kapasiteetista	4	4	6	7	4	4		
riittämätön kysyntä	45	35	41	37	39	46		
rahoitusvaikeudet	5	3	1	3	4	3		
muu este	2	4	6	6	4	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	0	5	4	0	2	-1		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	22	4	7	6	11	-4		

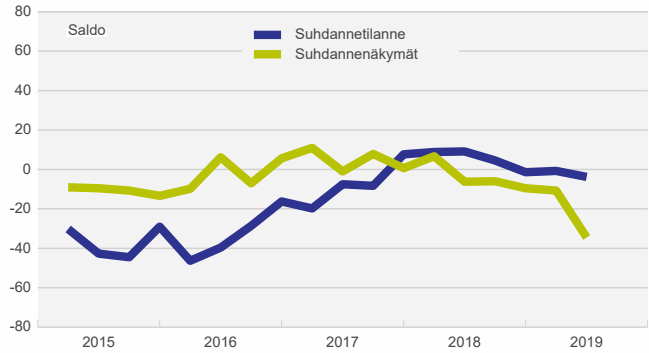

Liikenne

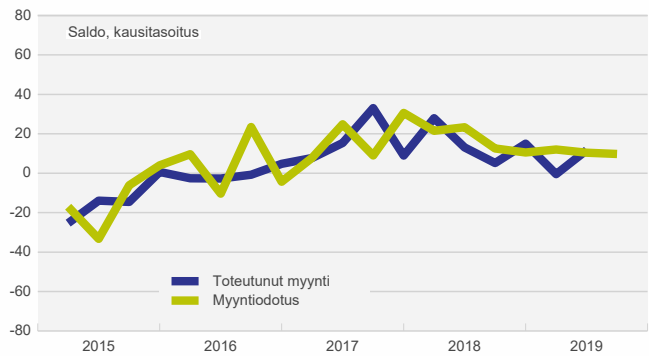
- Suhdannetilanne on pysytellyt kesän aikana normaalilukemissa
- Myynti on kasvanut ja myös lähikuukausien odotukset ovat varsin myönteiset
- Henkilöstön määrä vähentyi kesän aikana ja heikon kehityksen odotetaan jatkuvan lähikuukausina
- Yleisen suhdannetilanteen ennakoidaan heikkenevän selvästi lähikuukausina (saldoluku -34)

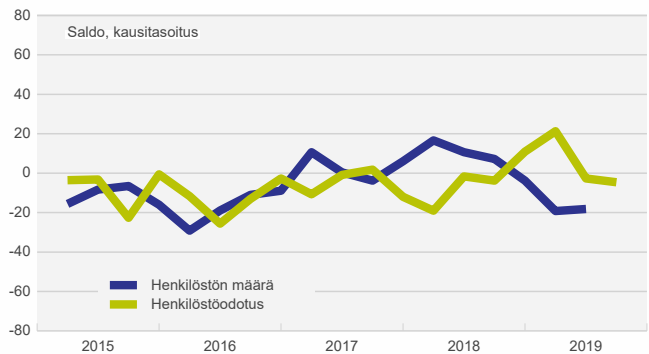
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Liikenne

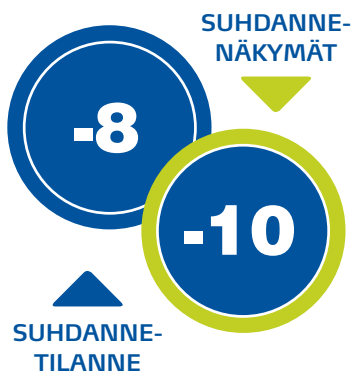
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	23	20	7	6	-4	18		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	2	14	5	24	-3		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	20	20	1	-9	-14	-9		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-4	15	16	2	-4		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	44	44	53	48	44	70		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	20	20	27	19	13	25		
puute kapasiteetista	3	8	1	4	0	0		
riittämätön kysyntä	21	15	25	23	32	41		
rahoitusvaikeudet	6	8	0	1	0	2		
muu este	6	0	1	6	1	9		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	8	10	5	-2	0	-3		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	7	-7	-5	-9	-10	-34		

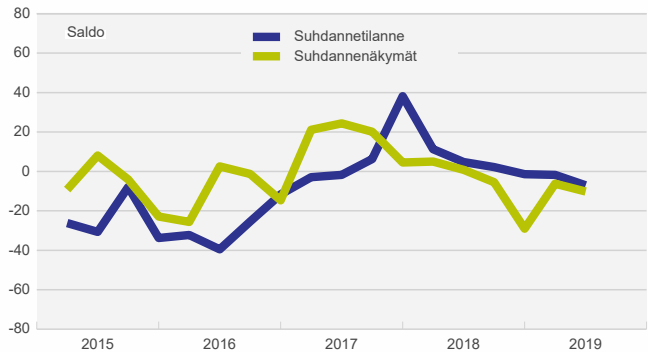

Rahoitus ja vakuutus

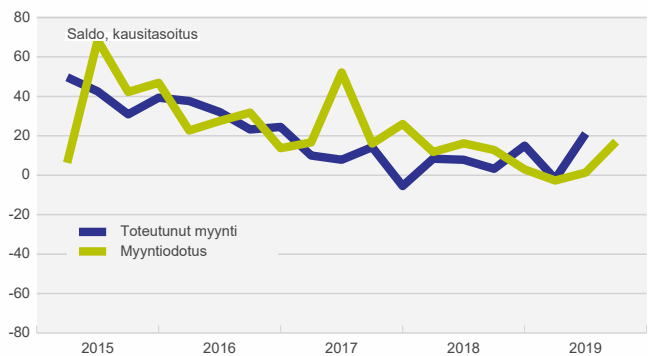
- Suhdannetilannetta kuvattiin kesällä aavistuksen tavanomaista heikommaksi
- Myynti on kääntynyt kasvuun ja sen odotetaan kasvavan myös lähikuukausina
- Henkilöstön määrä on pysytellyt suurin piirtein ennallaan, mutta sen odotetaan kääntyvän laskuun syksyyn mentäessä
- Suhdanneodotukset tuleville kuukausille ovat heikot (saldoluku -10)

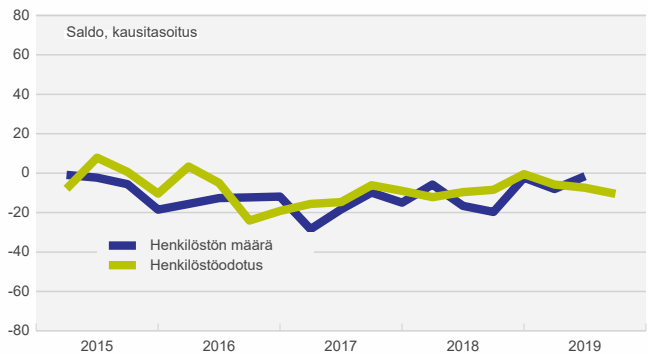
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Rahoitus ja vakuutus

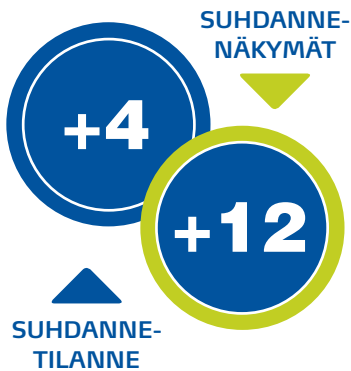
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	8	8	4	15	-2	21		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	12	3	-3	2	18		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	-14	-24	0	-7	-1		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-5	-11	1	-6	-4	-13		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	11	9	15	19	32	19		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	2	1	1	3	3		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	8	8	12	18	29	14		
rahoitusvaikeudet	0	0	2	0	0	0		
muu este	3	0	0	0	0	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	11	5	2	-1	-2	-8		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	6	0	-5	-29	-7	-10		

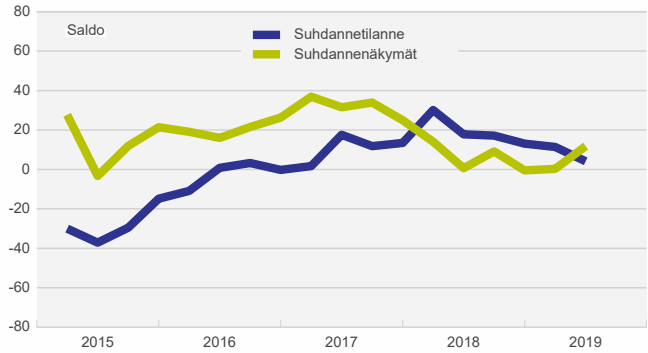

Tieto- ja viestintäpalvelut

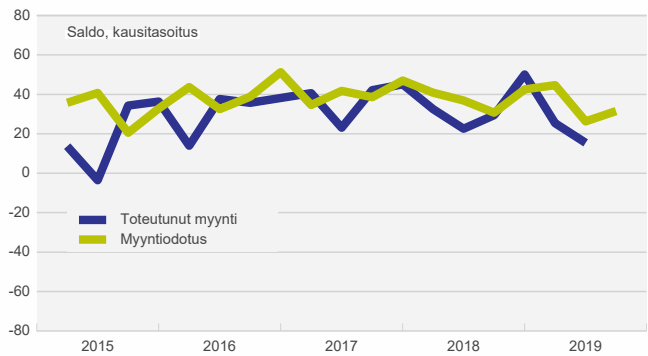
- Suhdanne on jatkunut kohtalaisena kesän aikana (saldoluku +4)
- Myynti on vähentynyt, mutta odotukset ovat myönteiset seuraavalle puolelle vuodelle
- Henkilöstömäärä on kasvanut tasaisesti ja odotukset henkilöstön kasvun suhteen ovat yhä positiiviset
- Odotukset syksyä kohden ovat positiiviset, suhdanteiden odotetaan paranevan hieman (saldoluku +12)

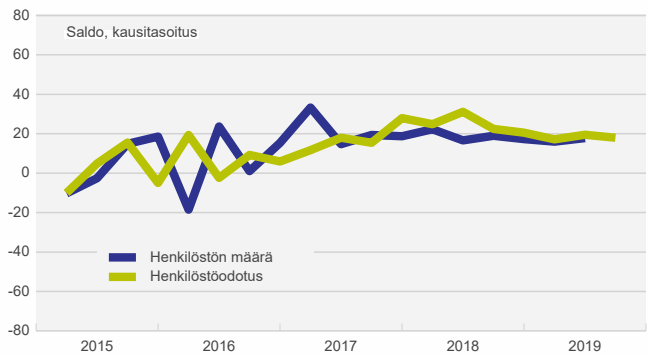
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tieto- ja viestintäpalvelut

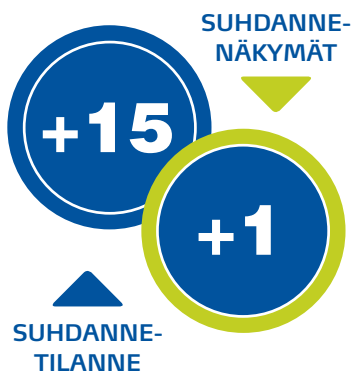
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	32	22	29	50	25	15		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	37	31	43	45	26	32		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	13	20	13	24	14		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	36	22	18	16	27	15		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	65	65	58	57	50	57		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	50	42	36	38	32	41		
puute kapasiteetista	0	4	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	16	20	21	20	21	26		
rahoitusvaikeudet	0	3	0	0	3	0		
muu este	2	4	4	1	3	0		
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	31	18	18	13	12	4		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	14	1	10	-1	1	12		

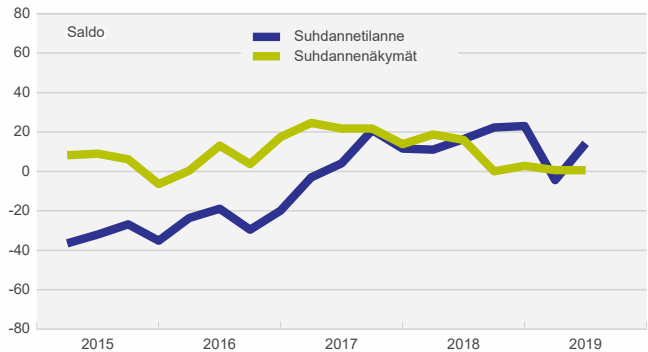

Kiinteistöpalvelut

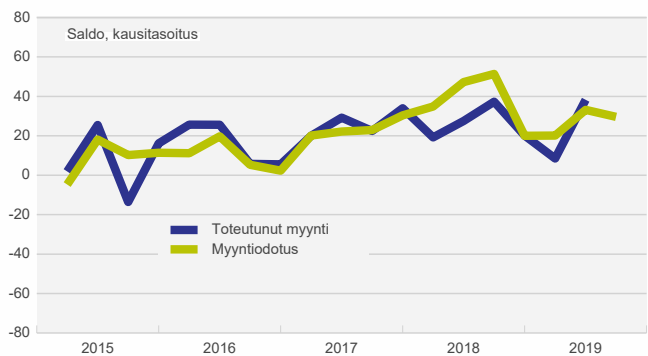
- Suhdannetilanne on palautunut parempaan kesän aikana
- Myynti on jatkanut kasvuaan viime kuukausien aikana ja odotukset myynnistä ovat myönteiset
- Henkilökuntaa arvioidaan lisättävän, mutta rekrytointivaikeudet vaivaavat yhä valtaosaa yrityksistä (51 % vastaajista)
- Yleisen suhdannekuvaan ei odoteta muutoksia syksyn aikana (saldoluku +1)

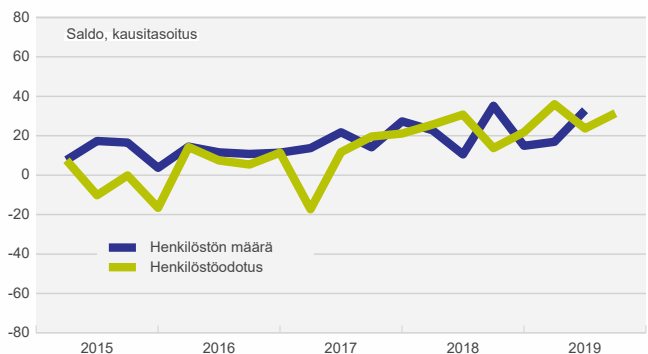
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

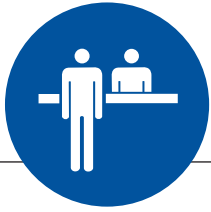

Kiinteistö- palvelut

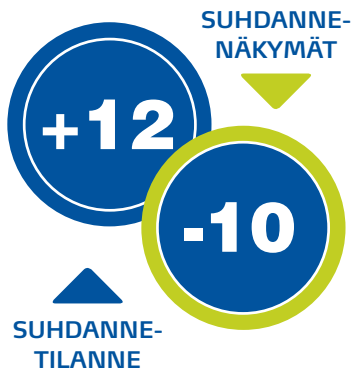
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	27	37	21	9	38		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	48	51	20	20	33	30		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	23	40	3	9	45		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	47	5	10	41	42	21		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	45	41	66	62	67	55		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	41	41	57	59	60	51		
puute kapasiteetista	0	0	0	4	0	0		
riittämätön kysyntä	9	0	4	2	5	6		
rahoitusvaikeudet	6	0	4	6	4	0		
muu este	0	0	1	0	4	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	11	16	23	24	-4	15		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	16	0	3	1	1		

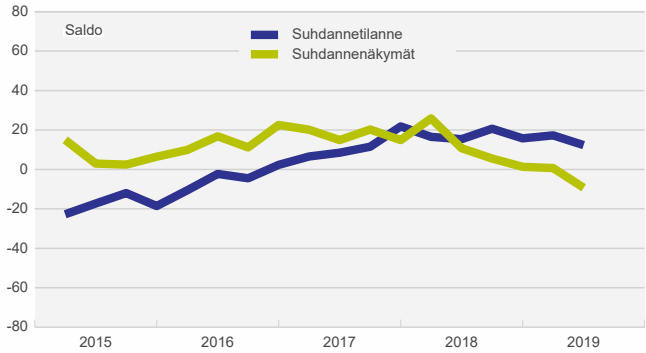

Muut palvelut

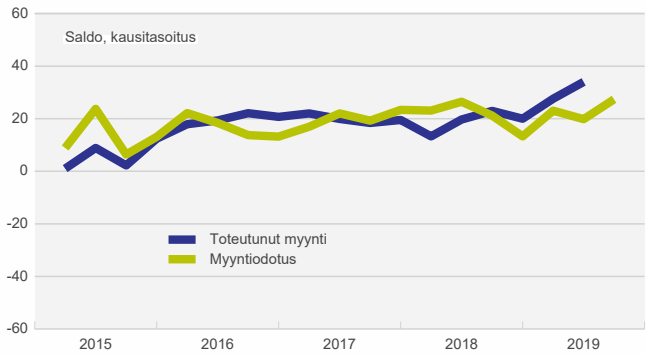
- Suhdanteiden kuvataan vahvistuneen lisää – nykytilanne yli keskimääräisen
- Myynti kasvanut kesän aikana selvästi, ja odotukset lähikuukausille ovat positiiviset
- Henkilöstömäärän ennakoidaan lisääntyvän, mutta rekrytointivaikeudet ovat yleisiä
- Yleiset suhdanneodotukset ovat kuitenkin heikohkot ja suhdanteiden ennakoidaan viilentyvän hieman (saldoluku -10)
- Toimialaan kuuluu Suhdannebarometrissa mm. opetus-, sosiaali- ja terveystyöalojen yrityksiä

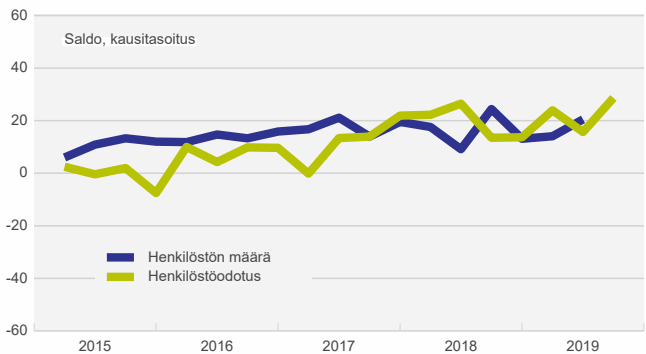
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Muut palvelut

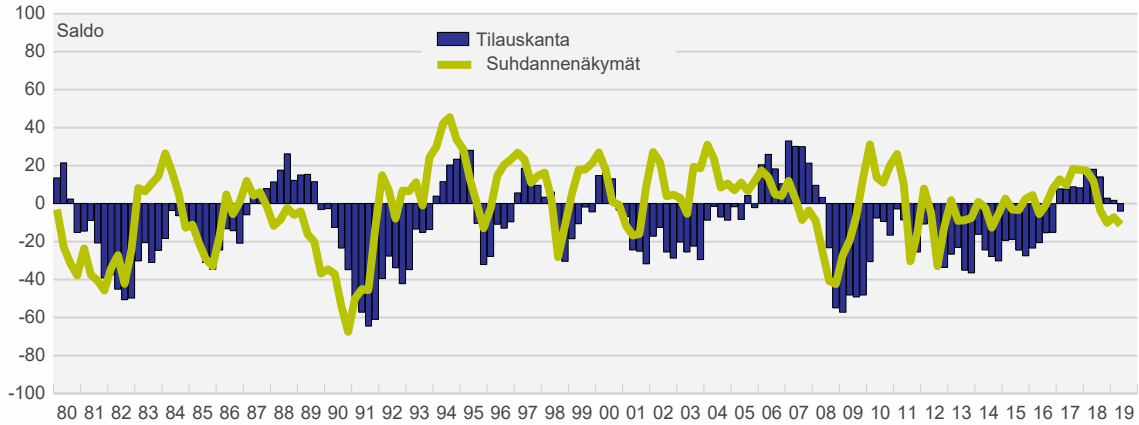
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	19	23	21	28	34		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	21	13	23	20	27		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	17	24	7	12	27		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	35	11	6	27	23	25		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	65	57	66	59	70	71		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	44	39	38	40	39	37		
puute kapasiteetista	4	2	0	4	6	4		
riittämätön kysyntä	14	14	16	17	20	25		
rahoitusvaikeudet	4	2	3	2	5	2		
muu este	5	4	12	1	5	8		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	17	15	21	16	17	12		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	26	10	5	2	1	-10		

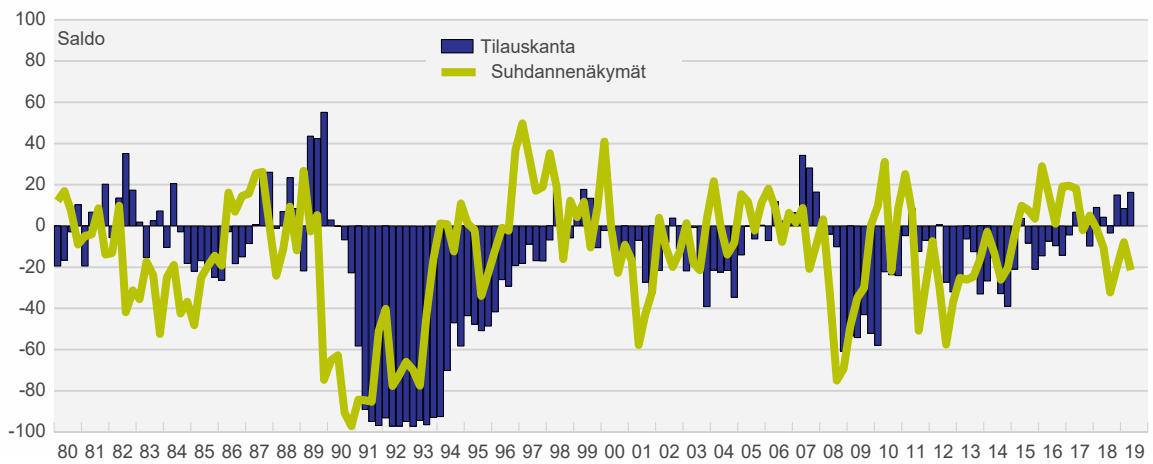

Pitkiä aikasarjoja

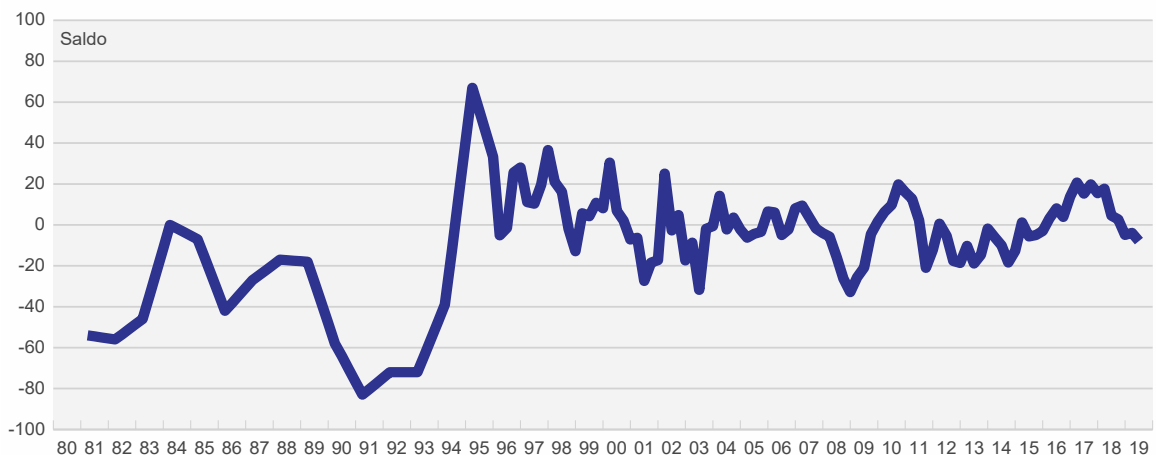
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

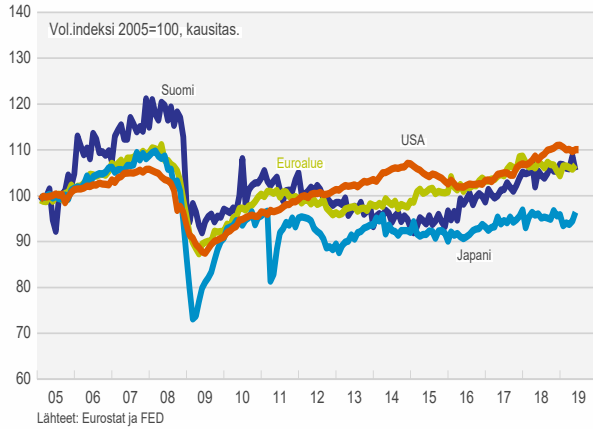
Palvelujen suhdannenäkymät

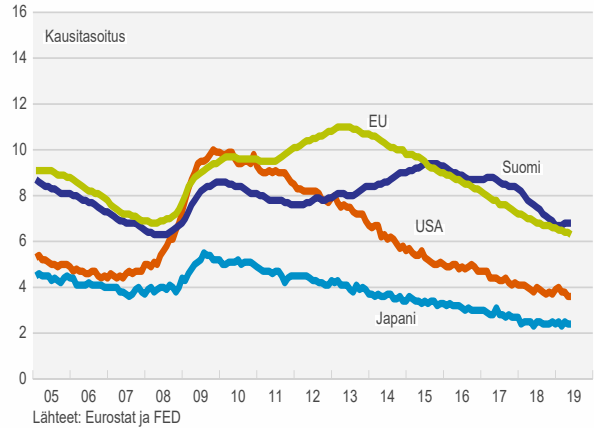

Taustatietoa taloudesta

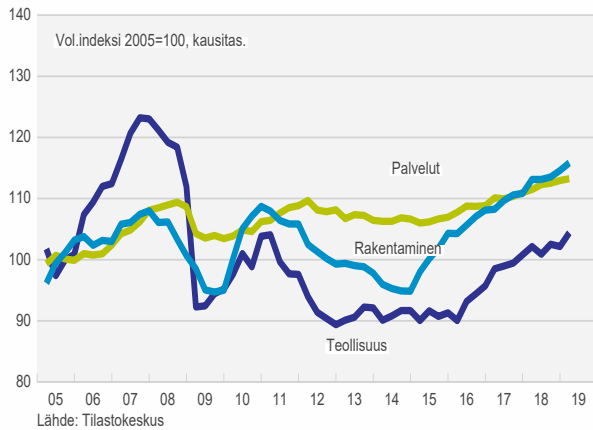
Teollisuustuotannon kehitys

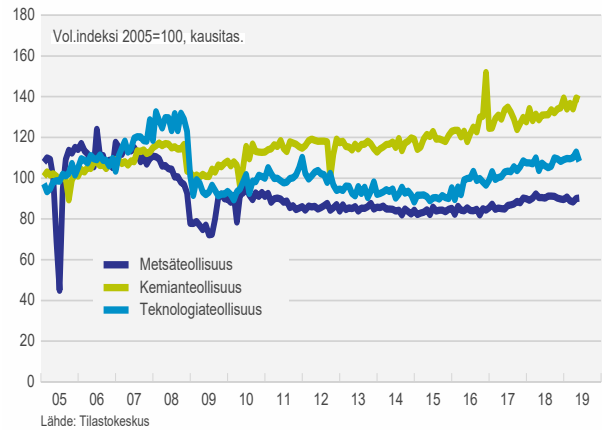
Työttömyysaste, %

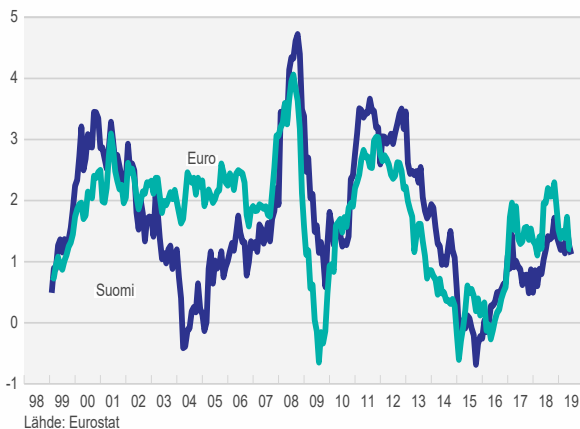
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

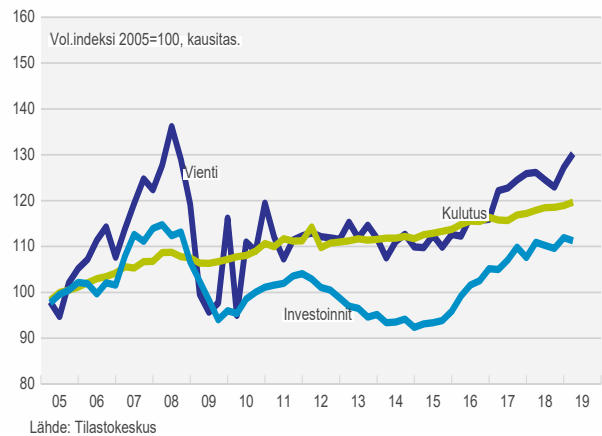
Teollisuustuotanto päätoimialoittain

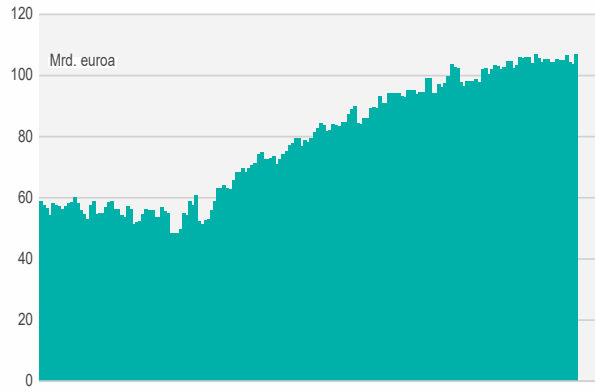
Inflaatio

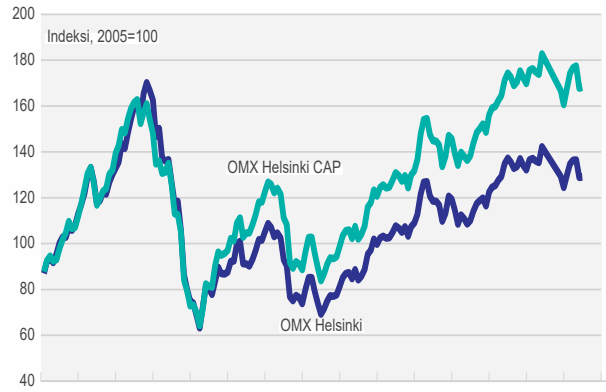
Kysynnän päätekijät

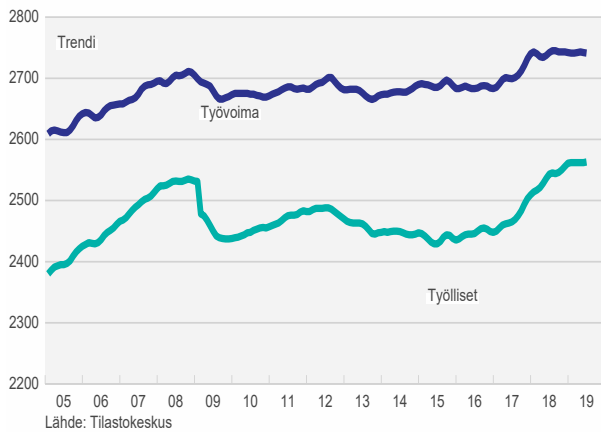
Valtionvelka

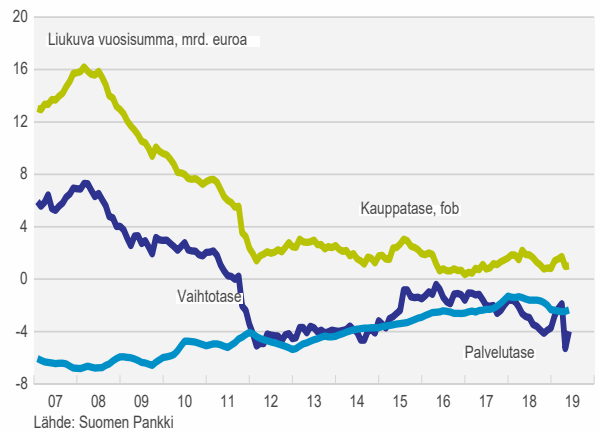
Pörssikurseja

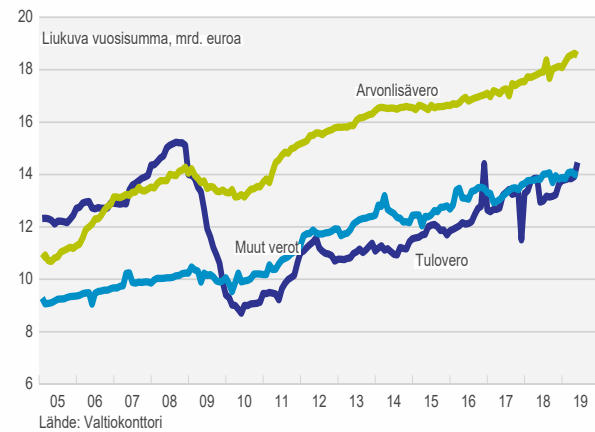
Työvoiman kysyntä ja tarjonta

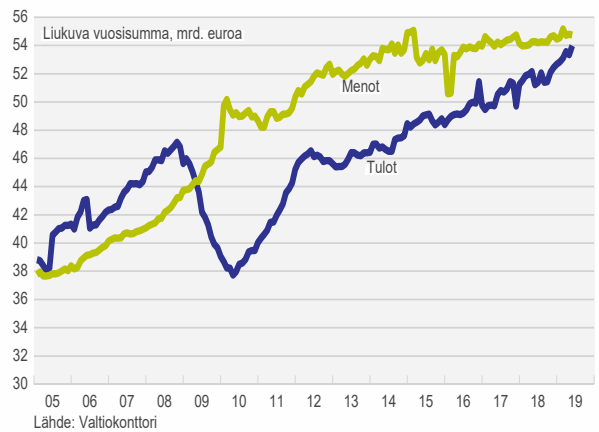
Ulkomaankaupan taseet

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Valtiontalouden tulot ja menot

Suhdannotiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanne-tiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tulok-sista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukau-sittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdannotiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vas-ta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdannotiedus-telun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **heinäkuussa 2019**. Siihen on vastannut **1 076 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa yli **250 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vas-taajayritysten luokittelumiseksi toimialoille on käytet-ty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suh-dannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen his-toriatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebaromet-rissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedoista on PT:n suhdannotiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutok-sen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdan-tekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Eu-roopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdannotiedusteluista

Suhdannotiedusteluilla selvitetään yritysjohton näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odo-tuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden kään-nepisteitä. Tyypillisesti suhdannotiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa taluskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyse-lyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityk-sen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskan-taa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määräl-lä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoit-tain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasona.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudel-la. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 - 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Sami Pakarinen
Puh. 050 343 4337
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2019

